

Univerzita Palackého v Olomouci

Filozofická fakulta

Katedra asijských studií

Bakalářská diplomová práce

Negativní radikály v čínském znakovém písmu

The negative radicals in Chinese characters

Mikuláš Nozar

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. David Uher, PhD.

Olomouc 2013

Čestně prohlašuji, že jsem tuto práci vypracoval samostatně a uvedl veškeré použité literární zdroje a prameny.

Olomouc, 26. 6. 2013

Podpis:

Děkuji Mgr. Davidu Uhrovi, PhD. za vedení mé bakalářské diplomové práce, vstřícný přístup a cenné rady. A nezbývá mi než také poděkovat své drahé ženě Elišce za podporu a trpělivost.

Anotace

Ze systému čínského znakového písma jsem pro tuto práci vybral radikály s negativním významem. Radikály 尸 „mrtvola“, 疒 „nemoc“ a 歹 „špatný“ doplnily radikály ze skupiny zbraní: 戈 „oštěp“, 弓 „luk“, 戈 „kopí“, 殳 „píka“, 矢 „šíp“ a 矛 „kopí“. Zjednodušené znaky zařazené pod tyto radikály v *Xiandai Hanyu Cidian* jsem vypsal a klasifikoval.

U každého znaku jsem uvedl jeho český ekvivalent, zařazení do etymologické kategorie a jeho tradiční variantu, znaky jsem rozložil na jednotlivé prvky a případně doplnil další vyhledané údaje či zajímavosti. Sumu znaků jsem poté analyzoval z hlediska etymologického, sémantického, fonologického a grafického. Tyto analýzy jsem doplnil poměrem zjednodušovaných znaků. Výsledky analýz jsou uvedeny na konci práce v přehledných tabulkách.

Klíčová slova:

radikál

fonetikum

fonogram

ideogram

piktogram

Anotation

From the whole system of Chinese characters I have decided to analyze the radicals with negative meaning in this work. Radicals 尸 „corpse“, 疒 „illness“ and 歹 „bad“ were completed by radicals of weapons: 弋 „lance“, 弓 „bow“, 戈 „spear“, 殳 „pike“, 矢 „bow“ and 矛 „spear“. According to *Xiandai Hanyu Cidian* I listed all the characters belonging to these radicals and classified them.

I translated every character into Czech language, classified the character's etymological category and I also added the traditional form of the character. Each of the characters I diffracted to basic components. If I found some other stats or interesting points, I mentioned them as well. The final number of the characters I analyzed from the aspects of ethymology, semantics, fonology and graphics. These analyzes were completed by comparison of the characters simplified during the reformation. The results were summarized in the end of my work in clear charts.

Key words:

radical

phonetics

phonogram

ideogram

pictogram

Obsah

Ediční poznámka.....	7
Úvod	8
Seznam analyzovaných znaků a jejich řazení v XHC.....	10
Čínské znakové písmo a jeho základní etymologické kategorie.....	11
Problematika radikálu a fonetika.....	13
Zjednodušení tradičních znaků.....	15
Krátké uvedení k některým radikálům z korpusu.....	18
Korpus znaků.....	19
Radikál shī 尸 „mrtvola“.....	19
Radikál dài 歹 „zlý, špatný“.....	24
Radikál nì 疒 „nemoc“.....	27
Radikál yì 弋 „oštěp“.....	38
Radikál gōng 弓 „luk“.....	39
Radikál gē 戈 „kopí“.....	42
Radikál shū 殳 „píka“.....	46
Radikál shǐ 矢 „šíp“.....	49
Radikál máo 矛 „kopí“.....	50
Analýzy radikálů.....	51
Analýza etymologická.....	51
Sémantická analýza.....	52
Grafická analýza.....	53
Fonetická analýza.....	54
Podíl zjednodušovaných znaků.....	58
Závěr	59
Resumé.....	61
Seznam použité literatury.....	62
Příloha: seznam znaků.....	63
Seznam tabulek.....	64

Ediční poznámka

Pro fonetický přepis znaků jsem použil čínskou standartní transkripci pinyin, která byla v roce 1958 schválena státními orgány ČLR jako jediná oficiální norma pro přepis čínských znaků. Za mezinárodní normu přepisu čínštiny byl pinyin schválen v roce 1979. (Kane, 2009: 25)

Znaky a znakové prvky, které nejsou v sadě MS Word, jsem dopsal ručně do přílohy práce.

Zkratky:

XHC – Xiandai Hanyu Cidian

Úvod

Ve své práci vyčlením z velkého množství čínských znaků menší skupinu na základě sémantické blízkosti několika radikálů. Jako pojítka mi poslouží jejich negativní význam, znaky spojené s špatností a smrtí doplním zbraněmi. Konkrétně budu analyzovat znaky spadající pod radikály 尸 „mrtvola“, 疒 „nemoc“ a 歹 „špatný“. Ty doplním radikály zbraní 戈 „oštěp“, 弓 „luk“, 戈 „kopí“, 殳 „píka“, 矢 „šíp“ a 矛 „kopí (2)“.

Zařazení zbraňových radikálů opodstatňuji synchronním pohledem na jazykový systém a negativními konotacemi zbraní spojených s válkou, násilím a současnou geopolitikou odzbrojování. Radikály nůž a sekera do svého korpusu nezařazuji, protože v čínském pojetí se jedná spíše o nástroje k práci než o zbraně. (Linqvist, 2010: 249, 253) Tímto způsobem vznikne korpus o celkové sumě zjednodušených 302 znaků, z něhož budu čerpat v analytické části.

Jako nejdůležitější zdroj mi poslouží *Xiandai Hanyu Cidian*, normativní slovník standartní čínštiny (Kane, 2009: 48). Znaky budou v korpusu řazené pod radikály podle sémantické „adekvátnosti“. Variantu tradičních znaků uvedu jen u znaků zjednodušovaných, u některých se pokusím určit i způsob zjednodušení. Slovník mi také pomůže s osvětlením významu znaků, jejich výslovností a zařazení k výrazům knižním či dialektovým. Informace doplním internetovými zdroji www.zhongwen.com, www.smarthanzi.com a programem Wenlin, který často cituje sinology Bernharda Karlgena a Léona Wiegera.

Stěžejní částí práce bude samotný korpus. Korpus uvede teoretický úvod, který osvětlí klíčové pojmy z korpusu a kategorie zkoumané v analytické části. Věnuji prostor rozdělení znaků do etymologických kategorií, problematice „adekvátnosti“ radikálu a fonetika, procesu zjednodušování znaků ve 20. stol. (který zásadně ovlivnil studium moderních znaků, proto jsem jej uvedl do širšího kontextu, vyzvedl jeho klady a naznačil zápory) a velice zběžně se pozastavím nad výrazy z klasické čínštiny. V úvodu budu čerpat z monografií dostupných v českém překladu, v analytické části pak aplikuji informace nabyté z korpusu a teoretického úvodu.

Analytická část se bude věnovat analýze etymologické, sémantické a fonologické. Z etymologické analýzy se dozvím kolik procent znaků spadá do které znakové kategorie, v sémantické analýze zjistím poměr radikálů souvisejících se současným významem znaku

a ve fonologické analýze budu zkoumat, do jaké míry ovlivňuje fonetikum výslovnost fonogramu. Informace vyplývající z analýz zhodnotím a pokusím se uvést do širšího kontextu.

Počet zkoumaných znaků v této práci tvoří jen nepatrnou část obrovského kvanta čínských znaků, dokonce ani z hlediska znaků obsažených v XHC se nejedná ani o 5% celkové počtu. Proto nebudu z vyvozených dat dedukovat všeobecně platné závěry – pokusím se zjistit, jestli opravdu nejvíc znaků spadá do skupiny fonogramů. Také se pokusím o porovnání výsledků sémantické analýzy s některými dalšími pracemi na podobné téma. U fonetické analýzy mě bude zajímat, pro co je fonetikum nejvíce determinující: pro iniciální, finální nebo tón.

Čínské znakové písmo a jeho základní etymologické kategorie

Úvod k písmu

Písmo je systematickým záznamem jazyka, kdy jednotlivé značky či jejich kombinace mají úzký vztah k jazykovým jednotkám. Vyznačuje se pevnými konvencemi, jak přenést skupinu symbolů příslušného jazyka. (Zádrapa, Pejčochová, 2009: 36) Švarný písmo definuje jako „soustavu grafických značek, které původně vznikly jako piktogramy. V širokém rozsahu svých funkcí však tento piktografický charakter postupně ztratily. Mnohé z těchto grafických značek totiž začaly označovat i významově jiná slova daného jazyka, než byl původní zobrazovaný předmět.“ (ŠVARNÝ, 1980: 141)

Čínské písmo patří mezi nejstarší písma na světě. Za dobu své existence prošlo dlouhým a složitým vývojem. (Vochala, 1989: 10) Na hliněných nádobách nalezených poblíž města Xi'an byly objeveny symbolické značky, které by mohly být předchůdci čínských znaků. Jejich stáří se odhaduje na 6000 let. Nejstarší souvislý text je znám až z doby 1300 před n. l. z napsů na kostech, mnohé ze těchto znaků byly identifikovány se svými současnými podobami. (Kane, 2009: 39) V současném systému čínského písma existuje asi 500 stavebních prvků, ale nejčastěji se ve znacích opakuje jen úzká skupina z nich. (Zádrapa, Pejčochová, 2009: 44)

Etymologické kategorie čínských znaků

Znaky lze v současném čínském jazykovém systému dělit do několika kategorií podle jejich grafické podoby. I přesto, že čínské písmo prošlo mnoha historickými reformami, lze u většiny znaků doložit souvislost s původním významem znaků. (Kučera, 2005: xiv) Tradiční analýza znaků vychází ze „šesti kategorií“, které jsou postavené na Shuo Wen Jiezi 说文解字 „Výklad významu základních a vysvětlení struktury složených znaků“ od Xu Shena 许慎. (Kane, 2009: 39)

1. **xiàngxíng** 象形 „piktogramy“
2. **zhǐshì** 指示 „symboly“
3. **huìyì** 会意 „ideogramy“
4. **xíngshēng** 形声 „fonogramy“
5. **jiǎjiè** 假借 „výpůjčky“ (Kučera, 2005: xiv)

6. **zhuǎnzhù 转注** „variety“ (Kane, 2009: 41)

- 1) **Piktogramy** jsou původně obrázky, které ve zkratce zobrazují konkrétní věci, např. rén 人 „člověk“ (zobrazující nakročenou lidskou postavu z profilu) nebo shān 山 „hora“ (zobrazující tři horské vrcholy).
- 2) **Symboly** připojením nesamostatné značky k piktogramu odkazují k abstraktům, např. běn 本 „kořen“ (složený z determinativu strom mù 木 „strom“, v jehož dolní části je vodorovným tahem naznačeno, kterou část stromu máme na mysli) nebo zhōng 中 „střed“.
- 3) **Ideogramy** skládají prvky do výsledného významu znaku, např. ān 安 „klidný“ (nǚ 女 „žena“ pod mián 宀 „střechou“) nebo nán 男 „muž“ (složený z determinativů tián 田 „pole“ a lì 力 „síla“).
- 4) **Fonogramy** odkazují determinativem na význam znaku a fonetikem na jeho výslovnost, např. maminka mā 妈 „maminka“ (determinativ nǚ 女 žena a fonetikum mǎ 马) nebo lí 李 „švestka“ (determinativ mù 木 „strom“ nad fonetikem zǐ 子). (Kučera, 2005: xiv) Ve své práci budu operovat s pojmy radikálu a fonetika, kdy radikál může naznačovat význam znaku a fonetikum jeho výslovnost. (Kane, 2009: 41)
- 5) **Výpůjčky** – existující piktogram, symbol, ideogram nebo fonogram, který byl použit k zápisu jiného významu pouze na základě jejich stejného nebo podobného znění např. liù 六 „šest“, původně piktogram pro „přístřešek“, dnes zapisován znakem lú 庐. (Kučera, 2005: xiv-xv)
- 6) **Variety** – obsahují malé množství znaků, např. kǎo 考 „zesnulý otec“ (zastarale), lǎo 老 „starý“. (Kane, 2009: 41)

Problematika radikálu a fonetika

Radikál, klasifikátor nebo determinativ?

Ondřej Kučera v Učebnici čínských znaků uvádí: „*V některé literatuře je pro termín radikál užíván ekvivalent klasifikátor nebo také determinativ.*“ (Kučera, 2005: xv) Do své práce nebudu míchat pojmy klasifikátoru a determinativu, vystačím si s termínem radikálu a vypomohu si s vochalovým pojmem „adekvátnosti“. (Vochala, 1989: 39)

Povaha radikálů a fonetik

Dnes ve většině slovníků najdeme 214 radikálů. Toto seřazení bylo poprvé zavedené v roce 1716 ve slovníku Kangxi Zidian. (Kane, 2009: 43) Jednotlivé radikály mohou být součástí znaku, ale většina z nich funguje i jako samostatný znak. „*Asi 1/6 z celkového počtu radikálů se již nevyskytuje jako samostatné znaky.*“ (Vochala, 1989: 39)

Fonetika také často vystupují jako samostatné znaky. Počet fonetik v běžně užívaných znacích činí přibližně necelý tisíc. Z hlediska grafického nemají fonetika ani radikály svou fixní pozici. Pravidelnost umístění na stejné pozici ve znaku je vyšší u radikálů, ty mají pozici buď fixní, nebo jich jsou dvě a více. (Vochala, 1989: 40)

Ve své práci se pokusím poukázat na problematiku toho, že znaky, které vystupují jako složky složených znaků, mohou v některých znacích zastávat funkci radikálu, v jiných funkci fonetika. (Vochala, 1989: 43) Pokud v XHC nalezneme znak zařazený pod určitý radikál, nemusí ještě nutně znamenat, že se daný radikál ve znaku nemůže vyskytovat ve funkci fonetika. Pravděpodobně je tak učiněno z důvodu snadnějšího uživatelského vyhledávání ve slovníku, jako příklad lze uvést fonogram **gòu 穀** „natažený luk“ na straně 47, který je v XHC zařazen pod radikál píka.

„Adekvátnost“ radikálů a fonetik

Ve své práci nebudu pracovat s termínem determinativu, který bývá nesprávně zaměňována ekvivalent radikálu. Problematika tkví ve vzájemné sémantické korespondenci radikálu, pod nějž je daný znak zařazen, se samotného znakem. Podobnou otázkou je, do jaké míry ovlivňuje fonetikum výslovnost fonogramu. Pro tyto účely jsem se rozhodnul užít pojmu „adekvátnosti“. (Vochala, 1989: 39) Své rozhodnutí zdůvodňuji možnou aplikací jak na sémantickou analýzu, tak i na analýzu fonetickou – v nich budu zkoumat míru

„adekvátnosti“ jednotlivých radikálů a fonetik.

U některých znaků bohužel nelze s jistotou určit „adekvátnost“ radikálu. Znaký mohou nabývat různých významů a konotací, ve své diplomové práci budu uvádět ke znakům z korpusu maximálně tři základní významy. V případě, že se radikál neprojeví jako „adekvátní“ v uvedených významech, budu u příslušného znaku považovat výstup do kvantitativní sémantické analýzy za negativní bez toho, abych zjišťoval další možné významy znaku a v nich se pokoušel dohledat realizaci „adekvátnosti“.

Mezi důvody, proč radikály jednoznačně nedeterminují význam znaku a fonetika jejich přesnou výslovnost, patří kromě změn během historického vývoje znakového písma i samotný proces tvoření znaků: *„užitý radikál ne vždy zařazoval odpovídajících způsobem znak do té které významové kategorie, a fonetikum se ne vždy shodovalo s výslovností celého znaku.“* (Vochala, 1989: 45)

V analytické části bych měl potvrdit fakt, že klasifikační významová funkce („adekvátnost“) některých radikálů je velmi výrazná. V mé práci by se mělo jednat o poměrně frekventovaný radikál nemoci, který bývá uváděn jako příklad zcela „adekvátního“ radikálu. (Vochala, 1989: 40) (Lindqvist, 2010: 78)

Zjednodušení tradičních znaků

Zjednodušení znakového písma ze znaků tradičních (fántǐzì 繁体字) na znaky zjednodušené (jiǎntǐzì 简体字) ve 20. stol. mělo zásadní význam na studium moderní čínštiny. Proto v korpusu kromě zjednodušených znaků uvedu ke každému znaku i jeho tradiční variantu a pokusím se určit způsob zjednodušení.

„Úplný seznam zjednodušených znaků“ byl vydán čínskou vládou v roce 1964. Tento seznam navazoval na „Pravidla pro zjednodušování čínských znaků“ z roku 1956. Seznam obsahoval celkem 2236 zjednodušených znaků a rušil 2264 složitých znaků (většinou zjednodušením složitých radikálů a fonetik). (Kane, 2009: 65)

Podíváme – li se na celou záležitost s odstupem, jež nám skrývá dějinná perspektiva, zjistíme, že se nejedná o nic neobyčejného. Např. přechod z pečetního písma na písmo úřednické na přelomu letopočtu měl daleko závažnější důsledky než znakové reformy 20. stol. Navíc mnoho ze znaků bylo ve své zjednodušené podobě užíváno již od středověku, především v lidových vrstvách. Typicky se s nimi setkáváme v buddhistickém dřevotisku. Během reformy byly mnohé z nich přijaty jako standartní varianty zjednodušeného písma. (Zádrapa, Pejčochová, 2009: 163)

Principy zjednodušování tradičních znaků

Proces zjednodušování znaků nebyl nahodilý, obecně lze principy zjednodušení rozdělit do pěti kategorií:

- 1) Zjednodušení znaků grafickým zjednodušením fonetik, např.: fēng „vítr“
風 → 风, jià „cena“ 價 → 价
- 2) Zjednodušení znaku vynecháním části původního znaku, např.: diàn „elektřina“
電 → 电, sǎn „deštník“ 伞 → 伞
- 3) Zjednodušení znaků podle jiných kaligrafických stylů, např.: shū „kniha“ 書 → 书,
shòu „dlouhověkost“ 壽 → 寿 (Kane, 2009:69)

Vochala nabízí ještě další možnosti zjednodušování:

- 4) Nahrazení znaku jednodušším „vypůjčeným“ znakem, např.: 後 → 后, 乾 → 干
- 5) Nahrazení znaku nově utvořeným jednodušším znakem, např.: 巖 → 岩, 塵 → 尘 (Vochala, 1989:51)

Zjednodušení znaků přineslo klady i zápory

Názory na zjednodušené znaky v porovnání se znaky tradičními se různí. Pozitivní je především fakt, že při psaní zjednodušených znaků pisatel ušetří spoustu času: „*průměrný počet tahů tradičních znaků v Souhrnné tabulce činil 16, zatímco zjednodušené znaky mají v průměru 10,3 tahů*“ (Zádrapa, Pejčochová, 2010: 169)

Mezi často zmiňované nevýhody zjednodušených znaků patří nedostatek estetičnosti v porovnání s tradičními znaky a občas nejasné vystopování etymologie znaku. Musím však podotknout, že ze své skutečnosti tyto názory zmiňují především přátelé z Taiwanu, kteří tradiční znaky používají jako standartní. Z hlediska moderní doby, časové ekonomičnosti a možnosti pro nás cizince učit se čínsky vnímám zjednodušené znaky jako jednoznačné ulehčení práce.

Co se naproti tomu jeví jako nevýhoda pro praxi je zmnožení znakové homonymie a homografie. V případě homonymie se jedná o zapisování více stejně znějících slov jedním znakem a v případě homografie, kdy se jedním znakem zapisuje více různě, i když zpravidla podobně, znějících slov. Jedná se o faktory, které mohou ztížit srozumitelnost textu. (Zádrapa, Pejčochová, 2010: 169)

Při vytváření korpusu pravděpodobně narazím na případy zmnožení znakové homonymie i homografie, případně jejího křížení. Proto zde uvedu jejich příklady pro snadnější identifikaci v korpusu:

- 1) např. homonymum 才 才 v sobě zahrnuje 才 „talent“ + 纔 „teprve“
- 2) např. homografum 干 v sobě zahrnuje 幹 幹 dělat + 乾 乾 „suchý“
- 3) křížení homonymie a homografie, navíc na obou stranách, např. znak 蒙, který v tradiční soustavě odpovídá mimo další znakům znakům: mēng 蒙 „napálit“, méng 蒙 „naivní“ nebo měng 蒙 v Měnggǔ 蒙古 „Mongolsko“. (Zádrapa, Pejčochová, 2010:170)

Prvky z klasické čínštiny

Při práci se slovníkem XHC jsem narazil u části znaků na zařazení mezi shūmiànyǔ 书面语 „knižní/literární jazyk“. U znaků v korpusu jsem je označil jako „knižní výrazy“.

„Ve slovní zásobě moderní čínštiny se objevuje mnoho prvků z čínštiny klasické. Význam, který mají slova klasické čínštiny pro slovní zásobu čínštiny moderní, lze srovnávat s rolí slov latinského nebo řeckého původu v evropských jazycích.“ (Kane, 2009: 37)

Krátké uvedení k některým radikálům z korpusu

Radikál 矢 „hrot šípu“

„Hrot šípu tvoří pravděpodobně součást dalších dvou znaků, jejich hlavní význam znamená „uvnitř“ (nèi 内) a „vniknout“ (rù 入). Znak zhì 至 zobrazuje šíp, který dosáhl cíle ve významu „dojít někam, dosáhnout něčeho“.“ (Lindqvist, 2010: 78) Žádný z těchto znaků není v XHC zařazen pod radikál šípu, proto je zmiňuji pouze v úvodu.

Radikál 弓 „luk“

„Luk má v Číně dlouhou tradici. Archeologické nálezy dosvědčují, že se používaly již před dvaceti osmi tisíci lety. Až do konce 19. stol. stáli lukostřelci v předních řadách císařské armády. Důstojníci byli vybíráni podle lukostřeleckého umění.“ (Lindqvist, 2010: 79)

Radikál 戈 „halapartna, bojová sekera“

Halapartna je součástí znaku wǔ 武 „vojenství“, který společně s ní tvoří prvek zhǐ 止 „zastavit“. Tento znak bývá zmiňován čínskými politiky, když chtějí poukázat na pacifistickou povahu čínské kultury. (Kane, 2009: 40) Znak wǔ 武 „vojenství“ ve svém korpusu zařazený nemám, protože v XHC je zařazen pod radikál zhǐ 止 „zastavit“.

„Halapartna se objevuje i ve znaku pro „já“. Podle tradičního výkladu slovníku Shuōwén Jiězì 说文解字 tento znak zobrazuje ruku se zbraní. Pozdější badatelé, kteří tento znak studovali na věštech, navrhuji jinou interpretaci. Podle nich je na něm zobrazena zbraň se třemi špicemi. Jiní se naopak s odvoláním na znaky na bronzích domnívají, že jde o dvě zbraně, které se srazily v boji.“ (Lindqvist 2010: 258)

Korpus znaků

Při vytváření korpusu znaků jsem se setkal s několika menšími komplikacemi. V případě překladu některých znaků do češtiny jsem narazil na lišící se informace v různých zdrojích, v takových případech uvádím u překladu zdroj. Většinu znaků jsem nenalezl jinde než ve slovnících čínsko – anglických, proto může být občas i trochu sporný překlad z angličtiny do češtiny. Zdrojuji také v případech zajímavostí a výjimek, do kterých spadají především znaky řazené pod radikál, který je v daném znaku ve funkci fonetika (viz úvod, s. 13).

Řazení znaků v korpusu pod jednotlivými radikály bude postaveno na sémantické „adekvátnosti“ radikálu pro transparentnější výstup do analytické části práce. Nejdříve budou řazeny znaky s radikálem „adekvátním“, poté s radikálem „neadekvátním“. „Adekvátnost“ je míněna vzhledem k radikálu, pod který je znak zařazen v XHC. V obou skupinách pak budou znaky řazené podle počtu tahů vzestupně.

Radikál shī 尸 „mrtvola“

„Adekvátní“ radikál

shī 尸 „mrtvola“, piktogram: osoba reprezentující mrtvé při obětech, zobrazení sedícího nebo ležícího muže. (Wenlin, Karlgen) Při zjednodušování znaku došlo k vynechání části původního znaku, v tradiční formě znaku 屍 je pod radikálem navíc znak sǐ 死 „smrt“.

tú 屠 „řezník“ nebo také „zabít“, fonogram: nahoře radikál shī 尸 „mrtvola“, pod ním fonetikum zhě 者.

càn 孱 „slabý, ubohý“, fonogram: nahoře radikál shī 尸 „mrtvola“, pod ním fonetikum zhuān 孱. Také existuje ve výslovnosti chán. Knižní výraz. (XHC)

„Neadekvátní radikál“

yǐn 尹 „vládní úředník“, ideogram: – „ruka“ držící | „hůl“, ve významu „ovládat“ či „řídít“.
(www.zhongwen.com)

chǐ 尺 „jednotka délky rovnající se desíti palcům“ (XHC) nebo pouze „míra“, ideogram:

radikál shī 尸 „mrtvola“ a tah navíc znázorňující vzdálenost mezi palcem a malíčkem. (Wenlin) Také existuje výslovnost chě ve významu „hudební nota na tradiční čínské stupnici“. (XHC)

kāo 尻 „zadek, hýždě“, fonogram: nahoře radikál shī 尸 „mrtvola“, pod ním fonetikum jiǔ 九. Knižní výraz užívaný ve starých knihách pro pìgu 屁股 „zadek“. (XHC)

ní 尼 samostatně bez významu, ideogram: nahoře radikál shī 尸 „mrtvola“, pod ním bì 匕 „člověk obráceně“. Původně dva lidé blízko u sebe ve významu „intimní“, dnes nahrazený znakem nì 昵 „intimní“. Původnímu významu se blíží užití ve slově nígū 尼姑 „budhistická jeptiška“. V současnosti je znak ní 尼 používán především jako součást fonetických výpůjček z dalších jazyků, jako např. ve slovech nígǔdīng 尼古丁 „nikotin“ a nílóng 尼龙 „nilon“. (Wenlin)

jǐn 尽 „pokud možno“, ideogram: nahoře radikál shī 尸 „mrtvola“, pod ním dvoubodový tah. Lze použít např. jako jinzǎo 尽早 „co možná nejdříve“. Z tradiční formy znaku 儘 došlo ke zjednodušení nahrazením znaku. Původně miska pod zastaralým prvkem yù 聿, pod kterou hoří oheň. Původní význam byl popel, nyní se pro popel používá znak jìn 烬. (Wenlin) Popel jako finální stadium hoření, akce, která došla do finálního stadia, do vyčerpání. (Wenlin, Wiegner)

Také existuje ve výslovnosti jìn 尽 „až do vyčerpání“. Lze použít např. jako jìnli 尽力 „vší silou“. Z tradiční formy znaku 盡 došlo k nahrazení znaku jednodušším. Oba tradiční znaky 盡 a 儘 se zjednodušují v 尽, jedná se o příklady křížení homonymie a homografie.

céng 层 „patro“, fonogram: nahoře radikál shī 尸 „mrtvola“, pod ním fonetikum yún 云. V tradiční formě znaku 層 je na místě fonetika cēng 曾, při zjednodušování došlo k nahrazení fonetika fonetikem 云.

pì 屁 „zadek, hýždě“, fonogram: nahoře radikál shī 尸 „mrtvola“, pod ním fonetikum bì 比. Časté užití ve významu fàngpì 放屁 „prdět“. (XHC)

xì 屐 samostatně bez významu, fonogram: nahoře radikál shī 尸 „mrtvola“, pod ním fonetikum bèi 贝. Znak nabývá významu v knižním slově bìxì 屐屐 „namáhavý“ nebo také „bájná želva“. (XHC) V tradiční formě znaku 屐 stojí na místě fonetika 貝, došlo

k automatickému zjednodušení.

niào 尿 „močit“, fonogram: nahoře radikál shī 尸 „mrtvola“, pod ním fonetikum shuǐ 水.

Také je možná výslovnost suī.

wěi 尾 „ocas“, ideogram: nahoře radikál shī 尸 „mrtvola“, pod ním máo 毛 „chlup“. Srst spodní části těla. (www.zhongwen.com)

sóng¹ „semeno“, fonogram: nahoře radikál shī 尸 „mrtvola“, pod ním fonetikum

cóng 从. Z tradičního znaku sòng¹⁶ bylo automaticky zjednodušeno fonetikum 從.

bǎ² „exkrement“, fonogram: nahoře radikál shī 尸 „mrtvola“, pod ním fonetikum bā 巴.

V dětské řeči často užívaný výraz bǎ²ba² „udělat bobek“. (XHC)

jú 局 „situace; oddělení“, fonogram: nahoře radikál shī 尸 „mrtvola“, dole fonetikum jù 句.

tì 屨 „zásuvka, šuplík“, fonogram: nahoře radikál shī 尸 „mrtvola“, pod ním fonetikum shì 世.

V nezjednodušené formě znaku 屨 je navíc na levé straně fonetika prvek 彳 .

jū 居 „bydlení“, fonogram: nahoře radikál shī 尸 „mrtvola“, pod ním fonetikum gǔ 古.

jiè 届 „graduovat“, fonogram: nahoře radikál shī 尸 „mrtvola“, pod ním fonetikum yóu 由.

V tradiční formě znaku 届 je na místě fonetika kuài 出, došlo k nahrazení fonetika.

qū 屈 „ohnout se“, ideogram: nahoře radikál shī 尸 „mrtvola“, pod ním chū 出 „odejít“.

Když pes odchází (出), jeho ocas (尾) je ohnutý. (Wenlin, Wieger)

shī 鸱 samostatně bez významu, fonogram: nahoře fonetikum shī 尸, vpravo radikál niǎo 鸟 „pták“. (www.smarthanzi.com) Ve slově shījiū 鸱鳩 ve významu „kukačka“.

Knižní výraz, dnes se pro kukačku užívá bùgǔ 布谷. (XHC)

bī 屮 „vagína“, fonogram: nahoře radikál shī 尸 „mrtvola“, pod ním fonetikum xué 穴.

V tradiční verzi znaku je na místě fonetika bì 必, došlo k nahrazení fonetika jiným.

(XHC) V tradičním znaku se fonetikum více blíží standartní výslovnosti.

wū 屋 „pokoj“, ideogram: nahoře radikál shī 尸 „mrtvola“, pod ním fonetikum zhì 至 „do“.

Místo, kde si muž 尸, když dorazí 至, může odpočinout. (Wenlin, Wieger)

diǎo 屲 „penis“, fonogram: nahoře radikál shī 尸 „mrtvola“, pod ním fonetikum diào 吊.

Hovorové označení penisu. (XHC)

zhòu 昼 „denní doba“, ideogram: nahoře radikál shī 尸 „mrtvola“, pod ním dàn 旦 „úsvit“.

Myšlenka ideogramu vyplývá z tradiční formy znaku 晝, tedy že během dne 日 je

dostatečné jasno na psaní 聿. (Wenlin, Wieger) Při zjednodušování byl prvek 聿 nahrazen 尺.

zhǐ 咫 „osm palců“, fonogram: vlevo radikál shī 尸 „mrtvola“, vpravo fonetikum zhǐ 只. Stará jednotka vzdálenosti. (XHC)

píng 屏 „zástěna“, fonogram: nahoře radikál shī 尸 „mrtvola“, pod ním fonetikum bǐng 并.

shǐ 屎 „exkrement“, fonogram: nahoře radikál shī 尸 „mrtvola“, pod ním fonetikum mǐ 米 „rýže“. (www.smarthanzi.com)

zhǎn 展 „rozevírat; výstava“, fonogram: nahoře radikál shī 尸 „mrtvola“, pod ním v pozici fonetika starý prvek pro róbu založený na znaku yī 衣 „oblečení“. (www.zhongwen.com)

qiú³ „mužský rozmnožovací orgán“, fonogram: nahoře radikál shī 尸 „mrtvola“, pod ním fonetikum qiú 求. Dialekt. (XHC)

xiè 屑 „části“, fonogram: nahoře radikál shī 尸 „mrtvola“, pod ním fonetikum xiào 肖.

jī 屐 „sandály“, fonogram: nahoře radikál shī 尸 „mrtvola“, pod ním vlevo prvek 彳 a vpravo fonetikum zhī 支.

ē 屮 „vyměšovat“, fonogram: nahoře radikál shī 尸 „mrtvola“, pod ním fonetikum ē 阿.

Používá se hovorově v souvislosti se znaky ēniào 屮尿 „jít na malou“ a ēshǐ 屮屎 „jít na velkou“. (XHC)

dū⁴ „zadek, hýždě“ nebo také „ocásek“, fonogram: nahoře radikál shī 尸 „mrtvola“, pod ním fonetikum chù 豕. Dialekt.

xiè⁵ „dřevěné pantofle“, fonogram: nahoře radikál shī 尸 „mrtvola“, pod ním fonetikum yè 葉.

V tradiční verzi znaku xiè¹⁷ je pod radikálem na levé straně fonetika prvek 彳, který byl při zjednodušování vynechán. Knižní výraz.

xī 屣 „nosorožec“, ideogram: nahoře radikál shī 尸 „mrtvola“, pod ním prvek 水 (ve významu wěi 尾 „ocas“), dole niú 牛 „vůl“. Podle Wenlinu také ve významu tibetský jak, který je pozoruhodný pro svůj ocas. (Wenlin, Karlgén)

shǔ 屬 „příslušet, spadat“, fonogram: nahoře radikál shī 尸 „mrtvola“, pod ním fonetikum yǔ 禹. Také je možná výslovnost zhǔ ve významu „spojit se“ nebo „rozkazovat“.

V tradiční formě znaku 屬 je na místě fonetika shǔ 蜀, došlo k nahrazení fonetika.

juē „slámové sandály”, fonogram: nahoře radikál shī 尸 „mrtvola“, pod ním vlevo prvek 亻 a vpravo fonetikum qiáo 乔. V tradičním znaku 屨 je na místě fonetika 喬, došlo k automatickému zjednodušení. Znak lze také použít jako ve výslovnosti qiāo, význam se nemění. (XHC)

lǚ 屨 „opakovaně”, fonogram: nahoře radikál shī 尸 „mrtvola“, pod ním fonetikum lóu 娄. V tradiční formě znaku 屨 je na místě 婁, došlo k automatickému zjednodušení.

xǐ 屣 „boty”, fonogram: nahoře radikál shī 尸 „mrtvola“, pod ním fonetikum xǐ 徙. Knižní výraz.

lǚ 履 „boty”, ideogram: nahoře radikál shī 尸 „mrtvola“, pod ním oba prvky 亻 a 夊 ve významu „jít“, nad prvkem 夊 obraz boty stejného typu jako 舟. (Wenlin, Karlgen)

jù 屨 „slámové sandály”, fonogram: nahoře radikál shī 尸 „mrtvola“, pod ním fonetikum lóu 娄. Z tradiční formy znaku 屨 došlo k automatickému zjednodušení fonetika 婁.

chàn 屨 „zamíchaný”, fonogram: nahoře radikál shī 尸 „mrtvola“, pod ním fonetikum shān 善.

Radikál dǎi 歹 „zlý, špatný“

„Adekvátní“ radikál

dǎi 歹 „zlý, špatný“, piktogram: zobrazující kus zlomené kosti. (Wenlin)

sǐ 死 „smrt“, ideogram: vlevo radikál dǎi 歹 „špatný nebo zlomené kosti“, vpravo bǐ 匕 – rén 人 „člověk“ obrácený hlavou dolů, stejně jako ve znaku huà 化 „změna“.

jiān 歼 „zničit“, fonogram: vlevo radikál dǎi 歹 „zlý, špatný“, vpravo fonetikum qiān 千.

V tradiční formě znaku 殲 zůstává stejná levá část, došlo ke zjednodušení pravé části.

mò 歿 „zemřít“, fonogram: vlevo radikál dǎi 歹 „zlý, špatný“, vpravo fonetikum shù 殳.

Původně stejný znak jako mò 没 mò, radikál yǐ 氵 “voda“ byl nahrazen radikálem dǎi 歹 „zlý, špatný“. V tradiční formě znaku 歿 je nepatrně upravena pouze pravá část.
Knižní výraz.

cán 残 „nekompletní“, také ve významech „zranit; barbarský; zlý“, ideogram: vlevo radikál dǎi 歹 „zlý, špatný“, vpravo jiān 戔, v nezjednodušené formě 𠄎 znázorňující „dvě kopí nad sebou“. Z tradiční formy znaku 殘 došlo automatickému zjednodušení fonetika.

cú 殂 „zesnout“, fonogram: vlevo radikál dǎi 歹 „zlý, špatný“, vpravo fonetikum qiè 且.
Knižní výraz.

yāng 殃 „katastrofa“, fonogram: vlevo radikál dǎi 歹 „zlý, špatný“, vpravo fonetikum yāng 央. Znak se vyskytuje ve známém idiomu: chéng mén shī huǒ, yāng jí chí yú 城门失火, 殃及池鱼 ve významu „i když nejsi přímo postižen katastrofou, stejně na tebe nějakým způsobem dopadne“. (www.mbdg.net)

shāng 殇 „zemřít mladý“, fonogram: vlevo radikál dǎi 歹 „zlý, špatný“, vpravo fonetikum shāng¹⁸. V tradiční formě znaku 殤 je na místě fonetika shāng¹⁹, došlo k automatickému zjednodušení fonetika.

tiǎn 殄 „zničit, vyhladit“, fonogram: vlevo radikál dǎi 歹 „zlý, špatný“, vpravo fonetikum tiǎn 殄.

dài 殆 „nebezpečný“, „porážka“, fonogram: vlevo radikál dǎi 歹 „zlý, špatný“, vpravo fonetikum tái 台. Součástí známého přísloví z knihy Umění války: zhī bǐ zhī jǐ, bǎi

zhàn bù dài 知彼知己，百战不殆 („když známe sebe i svého nepřítele, nemůžeme prohrát žádnou bitvu“) Také lze použít ve významu „přibližně“. (XHC) Knižní výraz.

bǐ 毙 „popravit“, fonogram: dole radikál dǎi 歹 „zlý, špatný“ ve formě sǐ 死 „smrt“, nahoře fonetikum bǐ 比. Lze užít také ve slangovém významu „odmítnout“. (Wenlin)

Nezjednodušená forma znaku 斃 má na místě fonetika 敝, došlo k nahrazení fonetika.

xùn 殉 být „pohřben zaživa s mrtvými“ či „obětovat se“, fonogram: vlevo radikál dǎi 歹 „zlý, špatný“, vpravo fonetikum xún 旬. Ve významu obětovat se např.ve spojení xùnguó 殉国 „obětovat se pro vlast“. (XHC)

yǔn 殞 „umřít, zesnout“, fonogram: vlevo radikál dǎi 歹 „zlý, špatný“, vpravo fonetikum yuán 员. Z tradiční formy znaku 殞 se automaticky zjednodušuje fonetikum 員.

Zajímavost ilustrující čínské myšlení dokládá výraz xīngyǔn 星殞 „pád meteoritu“, který lze také použít pro „smrt důležité osoby“. (Wenlin) Číňané věří, že přírodní katastrofy mají spojitost lidskými osudy, jako např. zemětřesení v Tangshanu a smrt Mao Zedonga.

liàn 殓 „dát do rakve“, fonogram: vlevo radikál dǎi 歹 „zlý, špatný“, vpravo fonetikum qiān 仟. Z tradiční formy znaku 殓 došlo k automatickému zjednodušení fonetika 仟.

piǎo 殍 nemá samostatný význam, fonogram: vlevo radikál dǎi 歹 „zlý, špatný“, vpravo fonetikum fú 孚. Na znak lze narazit pouze v knižním výrazu èpiǎo 饿殍 „zemřít hlady“. (XHC)

dān 殚 „vyčerpaný“, fonogram: vlevo radikál dǎi 歹 „zlý, špatný“, vpravo fonetikum dān 单.

Z tradiční formy znaku 殫 se automaticky zjednodušuje pravá část. Knižní výraz.

jǐ 殛 „zabít“, fonogram: vlevo radikál dǎi 歹 „zlý, špatný“, vpravo fonetikum jí 亟.

tǐ 殫 „být ve velkých potížích“, fonogram: vlevo radikál dǎi 歹 „zlý, špatný“, vpravo fonetikum dài 带. Z tradiční formy znaku 殫 se automaticky zjednodušuje fonetikum 帶. Knižní výraz.

huì 殞 „hnisat“, fonogram: vlevo radikál dǎi 歹 „zlý, špatný“, vpravo fonetikum guì 贵. Znak lze použít pouze v jediném slově, a to huìnéng 殞脓 „hnisání“. Ve stejném slově je možné užít místo znaku huì 殞 i znak huì 溃 s radikálem shuǐ 氵 „voda“, který má ve všech dalších užitích výslovnost kuì. (XHC) V tradiční formě znaku 殞 je na místě

fonetika 貴, došlo k automatickému zjednodušení.

chòu 殞 „smradlavý“, fonogram: vlevo radikál dǎi 歹 „zlý, špatný“, vpravo fonetikum chòu 臭. Totožný význam jako chòu 臭, pouze knižní výraz. (XHC)

bìn 殓 „dát mrtvolu do rakve“, fonogram: vlevo radikál dǎi 歹 „zlý, špatný“, vpravo fonetikum bīn 賓. Z tradiční formy znaku 殯 se automaticky zjednodušila pravá část.

jìn 殞 „smrt, zemřít hladý“ fonogram: vlevo radikál dǎi 歹 „zlý, špatný“, vpravo fonetikum jīn 堇 „fialový“. Je-li však 堇 použito jako součást znaku, může také znamenat hlína (Wenlin). Dle mého názoru by se mohlo jednat i o ideogram, hlína je se smrtí těsně spjata (pohřbívání).

yì 殲 „zabít, zemřít“, fonogram: vlevo radikál dǎi 歹 „zlý, špatný“, vpravo fonetikum yī 壹.

„Neadekvátní“ radikál

liè 列 „řadit se, zařazovat“ fonogram: vlevo fonetikum dǎi 歹, vpravo radikál dāo 刀(刀) „nůž“. (www.smarthanzi.net) Používá se také jako numerativ pro objekty v řadě.

sù 夙 „dopoledne, dlouhotrvající“, fonogram: vně fonetikum jǐ 几, uvnitř radikál xī 夕 „večer“ s jedním vodorovným tahem navíc. (www.smarthanzi.net) Knižní výraz.

shū 殊 „neobvyklý“, fonogram: vlevo radikál dǎi 歹 „zlý, špatný“, vpravo fonetikum zhū 朱.

Radikál 疒 „nemoc“

„Adekvátní“ radikál

dīng 疔 „pupínek“, fonogram: vlevo radikál 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum dīng 丁.

jiē 疔 „pupínek“, fonogram: vlevo radikál 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum jiē 卽. Z tradiční formy znaku 癩 došlo k automatickému zjednodušení původního fonetika 節.

liáo 疗 „léčit“, fonogram: vlevo radikál 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum liáo 了. Oproti tradiční formě znaku 療 je zjednodušena pravá část.

lì 疔 „mor, zabít“, fonogram: vlevo radikál 疒 „nemoc“, vpravo wàn 万. Údajně byla pravá složka původně chài 蚤 (tradičně 蠱) „starobylý název pro škorpióna“ zjednodušena na wàn 万(萬) (Wenlin). Dle mého názoru by se mohlo jednat i o ideogram – škorpión jako nebezpečný tvor co dokáže zabíjet. Oproti tradiční formě znaku 癘 je automaticky zjednodušené fonetikum 萬. Knižní výraz.

nüè 疟 „horečka, malárie“, ideogram: vlevo radikál 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum nüè²⁰ „krutý“. Nüè 疟 (tradičně 瘧) „horečka“ a nüè 虐 „krutý“ (ideogram tygra a pařátů) jsou etymologicky stejné slovo (Wenlin). Pouze ve slově yàozǐ 疟子 „malárie“ se znak 疟 vyslovuje yào. (XHC) Z původní formy znaku 瘧 zůstal na místě fonetika pouze spodní třítahový prvek, ostatní prvky byly odebrány.

shàn 疝 „kýla“, fonogram: vlevo radikál 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum shān 山.

gē 疙 „pupínek“, fonogram: vlevo radikál 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum qǐ 乞. Také je možná výslovnost gā, jako např. ve slově gāda 疙瘩 „místo“. Slovo gāda 疙瘩 „místo“ lze číst také jako gēda 疙瘩 ve významu „pupínek“. (Wenlin)

jiù 疾 „chronická nemoc“ nebo také „smutek“, ideogram: vlevo radikál 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum jiǔ 久. Nemoc, která se táhne dlouho. (www.zhongwen.com)

yáng 瘍 „vřed, bolák“, fonogram: vlevo radikál 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum yáng²¹.

U fonetika došlo k automatickému zjednodušení, v tradiční formě znaku se nachází yáng 易.

lì 疔 nemá samostatný význam, fonogram: vlevo radikál 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum lì

历. Jediné slovo, ve kterém se vyskytuje, je medicínský termín luōli 瘰癧 „krlice“.

Při zjednodušování znaku došlo k automatickému zjednodušení fonetika z 歷 na 历.

Z lexikologického hlediska se jedná o příklad aliterace, neboť oba znaky luō 瘰 a lì 癧 nemají samostatný význam a pojí se spolu v jediný výraz. Zároveň začínají stejným písmenem a řadí se pod stejný radikál.

yóu 疣 „bradavice“, fonogram: vlevo radikál nì 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum yóu 尤.

jiè 疥 „svrab“, fonogram: vlevo radikál nì 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum jiè 介.

zòng 痼 samostatně bez významu, fonogram: vlevo radikál nì 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum cóng 从. Jediné slovo, ve kterém se znak vyskytuje, je medicínský termín chìzòng 瘵 痼 „křeče“. (XHC) Na pravé straně znaku došlo k automatickému zjednodušení fonetika z 從 na 从.

chuāng 疮 „svrab“, fonogram: vlevo radikál nì 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum cāng 仓.

Oproti tradiční formě znaku došlo k automatickému zjednodušení fonetika z původního 倉 na 仓.

qí 疴 „nemoc“, fonogram: vlevo radikál nì 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum shì 氏. Na jediné užití znaku v současné čínštině jsem narazil na idiom tiān zhī fāng qí 天之方疴 „nebesa jsou velice rozzlobena“. (www.mbdg.com) Knižní výraz.

fēng 瘋 bláznivý, ideogram: vlevo radikál nì 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum fēng 风 „vítr“.

Vítr jako nemoc, která víří v mysli. (www.zhongwen.com) V tradiční variantě znaku 瘋 je na pravé straně fonetikum 風, došlo k automatickému zjednodušení.

yì 疫 „mor, epidemie“, ideogram: vlevo radikál nì 疒 „nemoc“, vpravo shū 殳 „bít, mlátit“.

Mor jakožto vyhlazovací nemoc (Wenlin, Karlgen).

chèn 疢 „nemoc“, fonogram: vlevo radikál nì 疒 „nemoc“, vpravo fonogram huǒ 火 „oheň“.

V XHC je vyložen význam pouze pro nemoc, ve Wenlinu jsem našel i ve významu „horečka doprovázená vředy“. V případě tohoto významu by se mohlo jednat i o ideogram, prvek huǒ 火 „oheň“ je s horečkou spojován i v jiných znacích, např. fāshāo 发烧 „mít horečku“. Knižní výraz.

bā 疤 „jizva“, fonogram: vlevo radikál nì 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum bā 巴.

zhèng 症 „nemoc“, fonogram: vlevo radikál nì 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum zhēng 正. Také

existuje v prvním tónu zhēng 症 ve významu „břišní tumor“. (XHC) V tradičním

znaku je na místě fonetika zhēng 徵, které se automaticky zjednodušilo.

gān 疝 „křivice“ nebo také „dětská podvýživa způsobená problémy s trávením nebo parazity ve střevech“ (Wenlin), fonogram: vlevo radikál ni 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum gān 甘.

kē 疴 „nemoc“, fonogram: vlevo radikál ni 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum kě 可. V tradiční formě znaku je na místě fonetika ē 阿. Podle prvního čínského slovníku Shuōwén Jiězì 說文解字 z roku 121 vyplývá, že verze znaku 疴 byla první. Stará výslovnost znaku ē se již nepoužívá. (Wenlin)

bìng 病 „nemoc“, fonogram: vlevo radikál ni 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum bǐng 丙.

shān 疝 „malárie“ nebo „malarická zimnice“, fonogram: vlevo radikál ni 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum zhān 占. Výraz používaný ve starých knihách pro nüèji 疟疾 „malárii“ (XHC). Knižní výraz.

dǎn 疸 „žloutenka“, fonogram: vlevo radikál ni 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum dàn 旦.

Jū 疽 „hluboce zakořeněný vřed“, fonogram: vlevo radikál ni 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum jū 且 qiě.

jí 疾 „nemoc; zranit“, ideogram: vlevo radikál ni 疒 „nemoc“, vpravo shǐ 矢 šíp. Původně shǐ 矢 „šíp“ trefující dà 大 „osobu“; později 矢 „šíp“ trefující 疒 „osobu ležící nemocnou v posteli“. (Wenlin)

zhà 疰 samostatně bez významu, fonogram: vlevo radikál ni 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum zhà 乍. Znak se samostatně nevyskytuje a jediné slovo ve kterém se objevuje je zhàsai 疰腮 „příušnice“. (XHC)

zhěn 疹 „vyrážka“ nebo „spalničky“, fonogram: vlevo radikál ni 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum zhěn²².

yōng 癩 „karbunkl“, fonogram: vlevo radikál ni 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum yòng 用 yòng.

Tradiční forma znaku 癩 má na místě fonetika yōng 黽, došlo k nahrazení fonetika.

téng 疼 „bolest“, fonogram: vlevo radikál ni 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum dōng 冬.

pào 疱 „vráidek, pupínek“, fonogram: vlevo radikál ni 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum pào 包 bāo.

V tradiční formě znaku 疱 je radikál ni 疒 „nemoc“ zaměněn na radikál pí 皮 „kůže“. Jedná se o zajímavý úkaz zjednodušení znaku, poněvadž co se počtu tahů týče, oba radikály najdeme ve skupině radikálů o pěti tazích. Dle mého názoru byl znak 疱

připojen pod radikál nì 疒 „nemoc“ z důvodu, jelikož se tu nacházejí další znaky s totožným významem, jako např.: dīng 疔 „pupínek“, jiē 疖 „pupínek“ a gē 疙 „pupínek“.

zhù 疝 „nemoc“, fonogram: vlevo radikál nì 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum zhǔ 主.

xuán 痠 „zažívací potíže“, fonogram: vlevo radikál nì 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum xuán 玄.

jiā 痲 „strup“, fonogram: vlevo radikál nì 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum jiā 加.

pí 疲 „vyčerpaný“, ideogram: vlevo radikál nì 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum pí 皮. Podle švédského sinologa Karlgrena by se mohlo jednat o ideogram: „Kůže a nic jiného než kůže – ve významu vychrtlý a vyčerpaný.“

jìng 瘡 „křeče“, fonogram: vlevo radikál nì 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum jīng²³.

Při zjednodušování z tradičního znaku 瘡 došlo k automatického zjednodušení fonetika 罍.

zhì 痔 „hemeroidy“, fonogram: vlevo radikál nì 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum sì 寺.

yǎ 瘵 „němý“, fonogram: vlevo radikál nì 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum yà 亞. Totožný význam jako yǎ 哑. (XHC) Při zjednodušování z tradičního znaku 瘵 došlo k automatickému zjednodušení fonetika 亞.

wěi 瘡 „pohmoždění, zranění“, fonogram: vlevo radikál nì 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum yǒu 有. Knižní výraz.

yí 瘻 „zranění“, fonogram: vlevo radikál nì 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum yí 夷. Knižní výraz.

cǐ 疵 „chyba, vada“, fonogram: vlevo radikál nì 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum cǐ 此.

quán 痊 „zotavit se z nemoci“, ideogram: vlevo radikál nì 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum quán 全 „celý“. Uzdravit se, až je člověk kompletně zdravý. (www.zhongwen.com)

jiē 痲 „malárie“, fonogram: vlevo radikál nì 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum hài 亥. Knižní výraz používaný ve starých knihách pro nüěji 疟疾 „malárii“ (XHC).

yǎng 痒 „svědění“, fonogram: vlevo radikál nì 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum yáng 羊. V tradiční formě znaku 癢 je na místě fonetika yǎng 養, u kterého došlo k nahrazení.

hén 痕 „známka, stopa“, fonogram: vlevo radikál nì 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum gèn 艮.

S radikálem 疒 významově souvisí např. výraz shānghén 伤痕 „jizva“.

zhì 瘧 „névus“, fonogram: vlevo radikál 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum zhì 志.

láo 癆 „tuberkulóza“, fonogram: vlevo radikál 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum láo 勞. V tradiční formě znaku je na místě fonetika láo 勞, došlo k automatickému zjednodušení fonetika.

fū 痲 „vyčerpanost“, fonogram: vlevo radikál 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum fū 甫. Podle Wenlinu se může jednat i o debilitu.

wù 瘡 „pigmentová skvrna černé nebo červené barvy, která se objevuje náhle“, fonogram: vlevo radikál 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum wú 吾.

dòu 痘 „neštovice“, ideogram: vlevo radikál 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum dòu 豆 „fazole“. Nemoc, která na kůži produkuje boule jako fazolky. (www.zhongwen.com). I když by se mohlo jednat o klasický fonogram, spojitost s tvarem boulí doprovázejících neštovice a fonetikem dòu 豆 „fazole“ nemůže být náhodná.

pǐ 痞 „zácpa“, fonogram: vlevo radikál 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum pǐ 否.

yuān⁸ „bolest, smutek“, fonogram: vlevo radikál 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum yuān 員. Knižní výraz.

lì 痢 „úplavice“, fonogram: vlevo radikál 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum lì 利.

mèi 痲 „obavy o onemocnění“, fonogram: vlevo radikál 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum mèi 每. Knižní výraz.

cuó 瘰 samostatně bez významu, fonogram: vlevo radikál 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum zuò 坐. Vyskytuje se pouze ve slově cuóchuāng 瘰癧 „akné“. (XHC)

huàn 瘓 „paralýza“, fonogram: vlevo radikál 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum huàn 奩. Z tradičního znaku 瘓 došlo k automatickému zjednodušení fonetika huàn 奩.

xián 癩 „epilepsie“, fonogram: vlevo radikál 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum xián 閑. V tradiční verzi znaku 癩 je na místě fonetika 閑 „maso ve dveřích“ a ne „strom ve dveřích 閑“. Došlo k nahrazení fonetika jiným. Jedná se o příklad nahrazení fonetika tak, aby lépe naznačovalo standartní výslovnost než tradiční forma znaku.

shā 痧 „cholera“, fonogram: vlevo radikál 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum shā 沙.

ē 痲 „nemoc“, fonogram: vlevo radikál 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum ā 阿. Je zajímavé,

že XHC rozlišuje mezi dva různé znaky ē 痲 a kē 痲, zatímco podle Wenlinu je verze ē 痲 tradiční a verze kē 痲 zjednodušená varianta toho samého znaku (viz výše kē 痲).

tòng 痛 „bolest“, fonogram: vlevo radikál nì 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum yǒng 甬.

tú 瘡 „být zraněný“, fonogram: vlevo radikál nì 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum zhě 者.
Knížní výraz.

cù 瘡 „spalničky“, fonogram: vlevo radikál nì 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum xī 昔.

má 痲 samostatně bez významu, ideogram: vlevo radikál nì 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum lín 林 „konopí“. Nemoc, která zanechá kůži vypadající jako konopná vlákna. (www.zhongwen.com) Ve Wenlinu je znak uveden ve významu lín 痲 „kýla“, XHC se vůbec o takové výslovnosti a významu nezmiňuje. V XHC je naopak uvedeno množství slov, ve kterých je znak použit, ale radikál nì 疒 „nemoc“ je nahrazen radikálem guǎng 广 „široký“, např. mázhěn 麻疹 „spalničky“, máfēng 麻风 „lepra“.

zhú 瘡 „vředy z podchlazení“, fonogram: vlevo radikál nì 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum chù 豕. Knížní výraz.

fèi 疝 „potničky“, fonogram: vlevo radikál nì 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum fēi 非.

bì 痹 „paralýza“, fonogram: vlevo radikál nì 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum bì 睪.

gù 痼 „chronický, notorický“, ideogram: vlevo radikál nì 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum gù 固 „zatvrzelý“. Jedná se o neústupnou nemoc, které se těžko zbavuje. (Wenlin, Karlgen)

chī 痴 „hloupost, idiocie“, ideogram: vlevo radikál nì 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum zhī 知 „vědět“. Nemoc, která postihuje inteligenci. (www.zhongwen.com)

wěi 痿 „atrofie části těla nebo tělesné funkce“, fonogram: vlevo radikál nì 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum wěi 委.

yǔ 瘐 samostatně bez významu, fonogram: vlevo radikál nì 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum yú 臯. Ve slově yǔsǐ 瘐死 znamená „zemřít ve věznici hladem nebo onemocněním“.

cùi 瘁 „vyčerpaný“, fonogram: vlevo radikál nì 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum zú 卒.

pēi⁹ samostatně bez významu, fonogram: vlevo radikál nì 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum pōu 音. Objevuje se pouze ve slově pēi⁹lěi¹⁰ „spalničky“. (XHC) Z lexikologického hlediska se jedná o příklad rýmu, oba znaky se vyskytují pouze ve slově pēi⁹lěi¹⁰

„spalničky“, mají stejný radikál a totožnou koncovku pouze se změnou tónu.

dān 瘧 „druh malárie; nenávidět“, fonogram: vlevo radikál ni 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum dān 单. Ve slově dānnüè 瘧疟 ve významu „malárie“. Znak se také může objevit ve druhém tónu ve významu „nenávidět“, konkrétně v idiomu zhāng shàn dàn' è 彰善瘅恶 „veleb dobré a odmítej (nenávid') zlé“. V tradiční verzi znaku 瘧 je na místě fonetika 單, došlo k automatickému zjednodušení.

tán 痰 „hlen, sputum“, ideogram: vlevo radikál ni 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum yán 炎 „zánět“ (piktogram dvou ohňů nad sebou). Nemoc, která se šíří jako oheň.
(www.zhongwen.com)

guǎn 瘧 „unavený, nemocný“, fonogram: vlevo radikál ni 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum guān 官. Knižní výraz.

shèn 瘵 „třas při nemoci“, „strašidelný“, fonogram: vlevo radikál ni 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum shēn 参.
V tradiční formě znaku 瘵 je na místě fonetika 参, došlo k automatickému zjednodušení.

chì 瘵 samostatně bez významu, fonogram: vlevo radikál ni 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum qì 契. Nachází se v medicínském termínu chizòng 瘵瘕 „křeče“, který je významově totožný s chizòng 瘕瘕 „křeče“. (XHC) Varianta s výslovností zhì 瘵 ve významu „bláznivý“. Varianta zhì 瘵 je knižní.

dá 瘡 samostatně bez významu, fonogram: vlevo radikál ni 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum dā 荅. Ve slově dábèi 瘡背 ve významu „bradavice na zádech“. Možná je i výslovnost da ve slově gēda 疙瘡 „pupínek“.

là 癩 „úplavice“, fonogram: vlevo radikál ni 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum là 刺. Varianta výslovnosti je lài, v takovém případě je znak ve významu „lepra“ nebo favus. (XHC)

yì 瘞 „pohřbít“, fonogram: vlevo radikál ni 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum jiā 夾 „tlačit“, pod ním tǔ 土 „země“. (www.smarthanzi.com) Dle mého názoru by se mohlo jednat i o ideogram s významem: pochovat mrtvého do země, pohřbít. Z tradiční formy znaku 瘞 byl automaticky zjednodušen prvek 夾. Knižní výraz.

wēn 瘟 „velmi nakažlivá nemoc, mor“, fonogram: vlevo radikál ni 疒 „nemoc“, vpravo

fonetikum wēn 瘟. Lze také použít při hodnocení tradiční čínské opery ve smyslu „nudná a nevýrazná“. (XHC)

shòu 瘦 „hubený“, ideogram: vlevo radikál nì 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum sǒu 叟 „starý muž“. Hubenost či vychrtlost jakožto nemoc stáří. Také se dá užít ve významu ròu hěn shòu 肉很瘦 „maso je nevyživné“ nebo kùzi tài shòu 裤子太瘦 „kalhoty jsou příliš úzké“.

hóu 瘰 „bradavice“, fonogram: vlevo radikál nì 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum hóu 侯.

chài 瘥 „uzdravit se“, fonogram: vlevo radikál nì 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum chà 差. Také je možná výslovnost cuó ve významu „nemoc“. (XHC) Knižní výrazy.

lòu 瘰 „fistula“, fonogram: vlevo radikál nì 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum lóu 娄. Tradiční formy znaku existují dvě: 瘰 a 癩. V prvním případě došlo k automatickému zjednodušení fonetika 婁, v druhém o nahrazení fonetika 扇. Lze také užít v knižním významu „krlice“. (XHC) Příklad zmnožení znakové homografie.

jiǎ 瘕 „nádor v břiše“, fonogram: vlevo radikál nì 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum jiǎ 段. Knižní výraz.

sào 瘙 „svědění, svrab“, fonogram: vlevo radikál nì 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum zǎo 蚤. Knižní výraz pro jièchuāng 疥疮 „svrab“. (XHC)

chī 瘳 samostatně bez významu, fonogram: vlevo radikál nì 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum jiǎ 愬. Znak se objevuje ve medicínském termínu chīzòng 瘳疔 „křeče“.

mò 瘼 „nemoc“, fonogram: vlevo radikál nì 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum mò 莫. Použití např. ve slově mín mò 民瘼 „urpení mas“. Knižní výraz.

guān 瘰 „nemoc, trápení“, fonogram: vlevo radikál nì 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum dà 罌 (znakový prvek 罌 “横目头” nad variantou prvku shuǐ 水 „voda“). (Wenlin) Dle mého názoru by šlo uvažovat i o ideogramu ve smyslu oka, ze kterého vytékají slzy stejně jako ve znaku lèi 泪 „slza“ ve spojení s nì 疒 „nemoc“ ve významu „trápení“.

biě 瘵 „zcvrklý“, fonogram: vlevo radikál nì 疒 „nemoc“, vpravo zì 自 „nos“ nad fonetikem lùn 仑 „logické konsekvence“. V tradiční formě znaku 癯 je pod nosem lùn 仑, došlo k automatickému zjednodušení fonetika. Vysvětlení spojení prvků 自 nad 仑 nenabízí ani 汉语大字. (Wenlin) Možná se vše postupně následky času (仑) přirozeně (自然) zcvrkle (瘵), ale to je pouze má úvaha.

- xī** 瘵 samostatně bez významu, fonogram: vlevo radikál ni 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum xī 息. V medicínském termínu xīròu 瘵肉 znamená „polyp“, což je výrůstek na sliznici. Polyp je také možné vyjádřit termínem xīròu 息肉, první znak je pouze xī 息 bez radikálu ni 疒 „nemoc“. (XHC)
- bān** 癥 „jizva“, fonogram: vlevo radikál ni 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum bān 般.
- liú** 瘤 „nádor“, ideogram: vlevo radikál ni 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum liú 留 „zůstat“. Nemoc, která zůstává. (www.zhongwen.com)
- jí** 瘠 „slabý, hubený“, fonogram: vlevo radikál ni 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum jí 脊.
- tān** 瘫 „paralýza“, ideogram: vlevo radikál ni 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum nán 難 „těžký“. Nemoc, která komplikuje pohyb. (www.zhongwen.com) V tradiční formě znaku 癱 je na místě fonetika nán 難, došlo k automatickému zjednodušení.
- huáng** 癩 „žloutenka“, ideogram: vlevo radikál ni 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum huáng 黄 „žlutý“. Znak se sice tváří jako klasický fonogram s fonetikem, ale pravděpodobně byl pouze znak huáng 黄 „žlutý“ rozšířen o radikál ni 疒 „nemoc“. (Wenlin) V tradiční verzi znaku je na místě fonetika huáng 黄, došlo k automatickému zjednodušení.
- biāo** 癩 samostatně bez významu, fonogram: vlevo radikál ni 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum piào 票. Vyskytuje se v jediném užívaném slově biāojū 癩疽 „pyogenní záněť polštářku prstu (může se vyskytnout na noze či na ruce, je doprovázený horečkami)“. (XHC)
- luǒ** 癩 samostatně bez významu, fonogram: vlevo radikál ni 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum lèi 累. Jediné užívané slovo, v němž se znak vyskytuje, je luǒli 癩痢 „krtice“. (XHC) Z lexikologického hlediska se jedná o příklad aliterace, neboť oba znaky luǒ 癩 a lì 痢 nemají samostatný význam a pojí se spolu v jediný výraz. Zároveň začínají stejným písmenem a řadí se pod stejný radikál.
- yǐng** 癭 „struma neboli zvětšená štítná žláza“, fonogram: vlevo radikál ni 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum yǐng 嬰. V tradiční verzi znaku 癭 je na místě fonetika yǐng 嬰, došlo k automatickému zjednodušení fonetika..
- zhài** 瘵 „nemoc“, fonogram: vlevo radikál ni 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum jì 祭. Knižní výraz.

zhàng 瘴 „miasma – šíření nemocí skrze znečištěný vzduch, stará lékařská teorie vyvrácená v 19.stol.existenci virů“, fonogram: vlevo radikál ni 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum zhāng 章.

lóng 癆 „slabý a nemocný“, fonogram: vlevo radikál ni 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum lóng 隆. Znak bývá spojován se stářím a potížemi s močením, např. lóngbì 癆閉 „problém udržet moč“. (Wenlin)

yīn 癮 „závislost“, fonogram: vlevo radikál ni 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum yīn 隱. V tradiční formě znaku 癮 je na místě fonetika 隱, došlo k automatickému zjednodušení.

qué 癩 „chromý“, fonogram: vlevo radikál ni 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum jiā 加 „přidat“ nad ròu 肉 „maso“. (www.smarthanzi.com) Dle mého názoru by se mohlo jednat i o ideogram, neboť opuchlá noha se projeví tím, že zvětší svůj objem, tedy je na ní „přidáno maso“. Člověk se tak stane chromým.

chōu 瘳 „uzdravit se“, fonogram: vlevo radikál ni 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum liào 廖. Knižní výraz.

bān 癩 „abnormálně velké množství znamének na kůži“, ideogram: vlevo radikál ni 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum bān 斑 „bod“. I když by se mohlo jednat o klasický fonogram, je pravděpodobné, že původní znak bān 斑 „bod“ byl pouze rozšířen o radikál ni 疒 „nemoc“. (Wenlin)

ái 癌 „rakovina“, fonogram: vlevo radikál ni 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum yán 嚴. Dříve se znak vyslovoval jako yán. (XHC)

lài 癩 „lepra“, fonogram: vlevo radikál ni 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum lài 賴. Také je možná výslovnost znaku là, a to konkrétně ve slově làli 癩痢 „favus na hlavě“. (XHC) V tradiční verzi znaku 癩 je na místě fonetika 賴, došlo k automatickému zjednodušení.

lěi 癩 „puchýřky“, fonogram: vlevo radikál ni 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum léi 雷.

shǔ 癩 „melancholie“, fonogram: vlevo radikál ni 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum shǔ 鼠. Knižní výraz.

yì 瘵 samostatně bez významu, fonogram: vlevo radikál ni 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum yì 意. Objevuje se pouze v medicínském termínu yìbìng 瘵病 „hysterie“. (XHC)

diàn 癩 „fialové nebo bílé skvrny na kůži“, fonogram: vlevo radikál 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum diàn 殿.

pǐ 癖 „závislost“, fonogram: vlevo radikál 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum pì 辟.

xuǎn 癣 „pásový opar, tinea“, fonogram: vlevo radikál 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum xiān 鲜. V nezjednodušené formě znaku 癣 je na místě fonetika 鲜, došlo k automatickému zjednodušení.

lěi¹⁰ samostatně bez významu, fonogram: vlevo radikál 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum léi 隄. Objevuje se pouze ve slově pēi⁹lěi¹⁰ „spalničky“. (XHC) Z lexikologického hlediska se jedná o příklad rýmu, oba znaky se vyskytují pouze ve slově pēi⁹lěi¹⁰ „spalničky“, zároveň mají stejný radikál a totožnou koncovku pouze se změnou tónu.

diān 癡 „bláznivý“, fonogram: vlevo radikál 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum diān 顛 „trhnutí“. Možná by se mohlo jednat o ideogram. Znak se nachází např. ve slově diānxián 癡癲 „epilepsie“, jejíž záchvaty jsou typické trhavými pohyby nemocného. V tradiční formě znaku 癡 stojí na místě fonetika 顛, došlo k automatickému zjednodušení pravé části fonetika na 页.

qú 羸 „štíhlý“, „hubený“, „chudý“, fonogram: vlevo radikál 疒 „nemoc“, vpravo fonetikum qú 瞿. Tradičně bylo v Číně nahlíženo na hubené lidi ve spojení s chudobou, dokladem je ideogram shòu 瘦 „hubený“. Podle XHC jsou znaky shòu 瘦 a qú 羸 synonymní, podle Wenlinu je však u znaku qú 羸 spíše pozitivní konotace, hubený ve smyslu qīngqú 清羸 „štíhlý a zároveň zdravý a čilý“. Z hlediska sémantické analýzy dávám přednost výkladu v XHC. Knižní výraz.

„Neadekvátní“ radikál

Žádný případ nenalezen.

Radikál yì 弋 „oštěp“

„Adekvátní“ radikál

yì 弋 „oštěp“ (Kane), „šíp natažený tětivou“ (XHC), nebo „kúl“ (www.zhongwen.com).

Piktogram.

shì 弑 „zabít staršího; zabít vlastní rodiče“, fonogram: vpravo fonetikum 式 shì, vlevo radikál

shā 杀 „zabít“. Knižní výraz.

„Neadekvátní“ radikál

èr 弌 „dva“, fonogram: vpravo radikál yì 弋 „oštěp“, vlevo fonetikum èr 二 „dva“. Stejný

význam jako 二. (XHC) Archaická varianta znaku èr 貳 „dva“ užívaná v

bankovníctví, aby nedošlo k padělání. (www.smarthanzi.net)

sān 弌 „tři“, fonogram: vpravo radikál yì 弋 „oštěp“, vlevo fonetikum sān 三 „tři“. Stejný

význam jako 三. (XHC) Archaická varianta znaku sān 叁 „tři“ užívaná v bankovníctví,

aby nedošlo k padělání. (www.smarthanzi.net)

shì 弌 „typ“, také „ceremoniál“, fonogram: vpravo radikál yì 弋 „oštěp“, vlevo fonetikum

gōng 工 „práce“. (www.smarthanzi.net)

tè 弌 „chyba“, fonogram: vpravo fonetikum yì 弋 „oštěp“, vlevo radikál xīn 心.

(www.smarthanzi.com) Znak 弌 také existuje ve výslovnosti tēi a tuī ve významu

„velmi“. (XHC)

dài 弌 „glukóza“, fonogram: vpravo fonetikum yì 弋 „oštěp“, vlevo radikál gān 甘.

yuān 鸢 „orel“, ideogram: nahoře yì 弋 „oštěp“, dole radikál niǎo 鸟 „pták“.

(www.smarthanzi.com) Pták, který vystřeluje jako šíp (Wenlin, Karlgen) V tradiční

formě znaku 鸢 je na místě fonetika 鳥, došlo k automatickému zjednodušení.

yuān 貳 „dva“, fonogram: vpravo fonetikum yì 弋, vlevo radikál èr 二 „dva“ dole bèi 贝

„peníze“. Používá se místo èr 二 „dva“ na účtech či finančních záznamech, aby

nemohlo dojít ke zfalšování. (Wenlin) Patří mezi tzv. dàxiě 大写 „komplikovaná

forma čínských číslic“. (XHC) V tradiční formě znaku 貳 je na místě fonetika 貝,

jedná se o automaticky zjednodušované fonetikum.

Radikál gōng 弓 „luk“

„Adekvátní“ radikál

gōng 弓 „luk“, piktogram: obrázek čínského luku, který má uprostřed rukojeť. (Wenlin, Wieger)

yǐn 引 „tánhout; malovat; vést“, ideogram: radikál gōng 弓 „luk“ a svislý tah znázorňující tětivu. (Wenlin, Karlgen)

guō¹¹ „natáhnout tětivu“, fonogram: vlevo radikál gōng 弓 „luk“, vpravo fonetikum guǎng 广. V tradiční formě znaku je na místě fonetika 廣 nebo 黃, obojí je možné. (XHC) Jedná se o zjednodušení znaku vynecháním části znaku. Knižní výraz.

chí 弛 „volný“, fonogram: vlevo radikál gōng 弓 „luk“, vpravo fonetikum yě 也.

kōu¹² „natáhnou luk“, fonogram: vlevo radikál gōng 弓 „luk“, vpravo fonetikum qū 区. V tradičním znaku je na místě fonetika 區, došlo k automatickému zjednodušení. Knižní výraz.

zhāng 张 „rozšířit; rozložit“, fonogram: vlevo radikál gōng 弓 „luk“, vpravo fonetikum cháng 长. V tradiční formě znaku 張 je na místě fonetika 長, došlo k automatickému zjednodušení fonetika.

bà 靶 „část luku, která se drží při výstřelu“, fonogram: vlevo radikál gōng 弓 „luk“, vpravo fonetikum bā 巴.

hú 弧 „oblouk; křivka“, fonogram: vlevo radikál gōng 弓 „luk“, vpravo fonetikum guā 瓜.

xián 弦 „struna hudebního nástroje“, fonogram: vlevo radikál gōng 弓 „luk“, vpravo fonetikum xuán 玄.

nǚ 弩 „kuše“, fonogram: dole radikál gōng 弓 „luk“, nahoře fonetikum nú 奴.

chāo 弣 „luk“, fonogram: vlevo radikál gōng 弓 „luk“, vpravo fonetikum zhào 召. Knižní výraz.

jìng 𠄎 „radián“, fonogram: vlevo radikál gōng 弓 „luk“, vpravo fonetikum jīng²³. Tradiční forma znaku 𠄎 má na místě fonetika 𠄎, došlo k automatickému zjednodušení.

wān 弯 „ohyb“, ideogram: dole radikál gōng 弓 „luk“, nahoře luán²⁴ „kontrakce“. Upevnit luán²⁴ strunu na luk 弓, který je ohnutý. (Wenlin, Karlgen) V tradiční formě znaku 彎

je na místě fonetika luán²⁵, došlo k automatickému zjednodušení fonetika.

quān 拳 „kuše“, fonogram: dole radikál gōng 弓 „luk“, nahoře fonetikum juàn²⁶. Knižní výraz.

péng 棚 „naplněný“, fonogram: vlevo radikál gōng 弓 „luk“, vpravo fonetikum péng 朋. Také ve významu „luk napnutý do maxima“. (Wenlin) Knižní výraz.

jiàng 降 „chytit (např. krysu nebo ptáčka)“, fonogram: vlevo radikál gōng 弓 „luk“, vpravo fonetikum jīng 京. Knižní výraz.

dàn 弹 „střela“, fonogram: vlevo radikál gōng 弓 „luk“, vpravo fonetikum dān 单. Také ve výslovnosti tán ve významu „vystřelit“ nebo „hrát na hudební nástroj“. V tradiční verzi znaku 彈 je na místě fonetika 單, došlo k automatickému zjednodušení fonetika.

„Neadekvátní“ radikál

fú 弗 „zápor“, ideogram: dvě rozdílné tyče, jedna se snaží přichytit k druhé. Ve významu opozice, negace. (Wenlin, Wieger) Knižní výraz.

hóng 弘 „velký“, fonogram: radikál gōng 弓 „luk“, vpravo fonetikum gōng 厶 (stará verze fonetika gōng 肱). (Wenlin)

mí 弥 „naplnit“, fonogram: vlevo radikál gōng 弓 „luk“, vpravo fonetikum ěr 尔. V tradiční formě znaku 彌 je na místě fonetika 爾, došlo k automatickému zjednodušení fonetika.

mǐ 弭 „uklidnit“ nebo také „odložit“, ideogram: vlevo radikál gōng 弓 „luk“, vpravo fonetikum ěr 耳 „ucho“. Konce luku ve významu odepnout tětivu = uši luku. (Wenlin, Karlgen) Knižní výraz.

ruò 弱 „slabý“, ideogram: zdvojený radikál gōng 弓 „luk“, ve spodní části znaku bodové tahy, které by mohly znázorňovat nějaké vady luku. (Wenlin) Také by se mohlo jednat o yǔ 羽 „křídla“ ptáčete, která jsou ještě slabá. (Wenlin, Karlgen)

fú 黼 „rozzlobený“, fonogram: vpravo radikál sè 色 „barva“, vlevo fonetikum fú 弗. (www.smarthanzi.com) Knižní výraz.

bì 弼 „pomáhat“, fonogram: vlevo radikál gōng 弓 „luk“, uprostřed fonetikum bǎi 百, vpravo opět gōng 弓 „luk“. (www.smarthanzi.net) V tradiční formě znaku bì²⁶ je na místě fonetika nèi 内, došlo k nahrazení fonetika. Knižní výraz.

qiáng 强 „silný“, fonogram: vlevo radikál gōng 弓 „luk“, vpravo fonetikum suī 虽. Také ve výslovnostech qiǎng „s obtížemi“ a jiàng „houževnatý“. (XHC) Původní forma znaku 疆 s fonetikem jiāng 疆 znamenala „larva kukuřičného červa z čeledi nosatcovitých“ a znak byl vypůjčen na základě fonetické podobnosti. (Wenlin, Karlgen) Druhá tradiční forma znaku je 強. Jedná se o příklad, kdy původní fonetikum 疆 jiāng naznačovalo výslovnost znaku lépe než současné fonetikum suī 虽.

yù 粥 „krmit“, ideogram: vlevo a vpravo gōng 弓 „luk“, uprostřed mǐ 米 „rýže“.
Ve výslovnosti zhōu ve významu „ovesná kaše“. Totožný význam jako yù 鬻. (XHC)
Původně znázorňovaly čáry po stranách páru z vařící se rýže. (Wenlin, Karlgen)
Knížní výraz.

jiāng 疆 „hranice“, fonogram: vlevo radikál gōng 弓 „luk“ a pod ním tǔ 土 „země“, vpravo fonetikum jiāng 疆. Původně zdvojené tián 田 „pole“ se třemi hraničními liniemi 三. (Wenlin, Karlgen) Prvky 弓 a 土 byly přidány až později. (Wenlin)

Radikál gē 戈 „kopí“

„Adekvátní radikál“

gē 戈 „kopí“ (Kane), „kůl s horizontálním ostřím“ (www.zhongwen.com). Piktogram.

róng 戎 „zbraně, válka“, ideogram: vpravo radikál gē 戈 „kopí“, na levé straně 十

zjednodušené z jiǎ 甲 „helma“. Kopí a brnění, zbraně a válečnictví. (Wenlin, Karlgen)
Archaické označení barbarů za západu. (XHC, www.zhongwen.com)

xū 戍 „zničit“, ideogram: radikál gē 戈 „kopí“ s přidaným vodorovným tahem. Způsobit sečné zranění — kopím 戍. (Wenlin, Karlgen). Jedenáctá pozemská větev. (XHC)

shù 戍 „bránit se“, ideogram: radikál gē 戈 „kopí“ a rén 人 „člověk“. Muž 人 s kopím 戈, přední hlídka. (Wenlin, Karlgen)

jiè 戕 „zakázat“, „bránit se“, ideogram: vpravo radikál gē 戈 „kopí“, vlevo obraz dvou rukou. Zastrášovat s kopím v ruce. (Wenlin, Karlgen)

qiāng 戕 „zabít“, fonogram: vpravo radikál gē 戈 „kopí“, vlevo fonetikum qiáng 戛. Knižní výraz.

zhàn 戠 „válka“, fonogram: vpravo radikál gē 戈 „kopí“, vlevo fonetikum zhān 占.

V tradičním znaku je na místě fonetika dān 單, došlo k nahrazení fonetika. Příklad nahrazení fonetika tak, aby lépe odpovídalo standartní výslovnosti.

qēi 威 „moc; ohrozit“, ideogram: nahoře xū 戍 „zničit“, pod ním nǚ 女 žena. (Wenlin)

jǐ 戟 „halapartna“, fonogram: vpravo radikál gē 戈 „kopí“, vlevo fonetikum qián 𠂔 bez pravé části znaku. (www.smarthanzi.com)

kān 戡 „potlačit (rebélii)“, fonogram: vpravo radikál gē 戈 „kopí“, vlevo fonetikum shèn 甚.

kuí 戣 „starověká zbraň podobná halapartně“, fonogram: vpravo radikál gē 戈 „kopí“, vlevo fonetikum guǐ 癸. Knižní výraz.

lù 戮 „zavraždit“, fonogram: vpravo radikál gē 戈 „kopí“, vlevo fonetikum liào 戮. Na druhý význam „spojit se“ můžeme narazit např. v idiomu lù lì tóng xīn 戮力同心 „společnými silami“. Ve druhém významu došlo ke zjednodušení znaku, v tradičním znaku lù³⁰ je na místě radikálu lì 力 „síla“. (XHC) Příklad zmnožení znakové homonymie.

chuō 戳 „strčit, udeřit“, fonogram: vpravo radikál gē 戈 „kopí“, vlevo fonetikum zhái 翟.

„Neadekvátní radikál“

jiān 戔 samostatně bez významu, piktogram. Ve slově jiānjiān 戔戔 znamená „malý“.

V tradiční formě znaku jsou dvě kopí nad sebou 戔, došlo k vynechání části původního znaku. Knižní výraz.

wù 戊 „pátý z deseti nebeských kmenů“, piktogram: radikál gē 戈 „kopí“ rozšířené jeden tah naznačující velkou čepel. (www.zhongwen.com) Součást označení historického hnutí Wùxū Biànfǎ 戊戌变法 „Sta dní reformem“. (XHC)

huà 划 „rozdělit“, fonogram: vlevo fonetikum gē 戈 „kopí“, vpravo radikál nǚ dāo 刂(刀). (www.smarthanzi.com) Také ve výslovnosti huá 划 „pádlovat“ nebo „hodnotný“. Existuje i ve významu „malovat“. Také možná výslovnost huai. (XHC) V tradiční formě znaku 劃 je na místě kopí 畫 „malovat“, došlo k nahrazení fonetika.

chéng 成 „stát se; úspěch; desetina“, ideogram: radikál gē 戈 „kopí“, dolní tah 冫 byl původně fonetikum dīng 丁. Zde je wù 戊 „zbraň“ zkratkou pro mào 茂 „kvetoucí“, které naznačuje význam „úspěšný“. (Wenlin)

xì 戏 „hra“, fonogram: vpravo radikál gē 戈 „kopí“, vlevo fonetikum yòu 又. V tradiční formě znaku 戲 je vlevo fonetikum xì²⁷ nahoře 虍 „tygr“ a dole 豆 „váza“. Kopí jako kulisa v divadelních hrách. (Wenlin) Došlo ke zjednodušení znaku nahrazením fonetika.

wǒ 我 „já“, piktogram: původně obrázek zbraně podobné gē 戈, ale již u věštebných nápisů na želvích krunýřích používáno ve významu „já“. Pravděpodobně výpůjčka na základě fonetické podobnosti. (Wenlin)

huò 或 „nebo; snad“, ideogram: vpravo radikál gē 戈 „kopí“, vlevo vodorovný tah 一 pod wéi 阝 „obklopit“. Území 阝 obklopené hradbami a bráněné zbraněmi 戈 v původním významu „stát“. Výpůjčka na základě fonetické podobnosti s huò „nebo“. (Wenlin) V tradiční sadě znaků guó 國. Při zjednodušování došlo k vynechání části původního znaku.

qiāng 戇 „naproti“, fonogram: vpravo radikál gē 戈 „kopí“, fonetikum vlevo cāng 倉. Také existuje výslovnost qiàng ve významu „podepřít“. V tradiční formě znaku je na místě fonetika 倉, došlo k automatickému zjednodušení.

- zāi** 哉 „povzdech“, fonogram: vlevo dole radikál kǒu 口 „ústa“, nad ním a vpravo fonetikum zái²⁸. (Wenlin) Větná partikule vyjadřující povzdech. (XHC) Knižní výraz.
- xián** 咸 „všechno“ (knížní výraz) nebo „slaný“, ideogram: vpravo radikál gē 戈 „kopí“, vlevo kǒu 口 „ústa“ a nad nimi vodorovný tah –. Zranit 戕 někoho ústy 口, kousnout. Znak byl poté vypůjčen pro výraz „všechno“. (Wenlin, Karlgén) V tradiční formě znaku 鹹 je na levé straně lǔ 鹵 „sůl“, došlo k vynechání části původního znaku. Příklad zmnožení znakové homonymie.
- zāi** 栽 „zasázet“, fonogram: vlevo dole radikál mù 木, nad ním a vpravo fonetikum zái²⁸. (Wenlin)
- zài** 载 „nést, být zatížen“, fonogram: vlevo dole radikál chē 车 „auto“, nad ním a vpravo fonetikum zái²⁸. (Wenlin) V současné éře internetu velmi frekventovaný výraz xiàzài 下载 „stáhnout (soubory atd.)“. (www.youku.com atd.) Také možná výslovnost ve třetím tónu zǎi, např. ve slově jìzǎi 记载 „zaznamenat si“. (XHC) V tradiční formě znaku 載 je na místě radikálu 車, došlo k automatickému zjednodušení na základě kaligrafického stylu. (Kane, 2009:69)
- zāi**¹³ „katastrofa“, fonogram: vlevo dole radikál huǒ 火 „oheň“, nad ním a vpravo fonetikum zái²⁸. (Wenlin). Totožný význam jako zāi 灾 „katastrofa“, avšak knížní výraz. (XHC)
- zhǎn** 盏 „malý šálek“, fonogram: nahoře fonetikum jiǎn 戔, pod ním radikál mǐn 皿 „šálek“. V tradičním znaku 盞 je na místě fonetika 戔, došlo k automatickému zjednodušení.
- yù** 馥 „krása, elegance“, fonogram: vpravo radikál shān 彡 „vlasy“ protínající fonetikum yì 弋, vlevo dole kǒu 口 „ústa“ a pod nimi vodorovný tah. (www.smarthanzi.net) Knižní výraz.
- qī** 戚 „příbuzní“, fonogram: vpravo radikál gē 戈 „kopí“ ve formě wù 戊 „velká sekera“, vlevo dole fonetikum shū 尗. (www.zhongwen.com) Také má další významy, a to „smutný“ (tradiční verze znaku qī 慼) a „starověká zbraň podobná sekeře“ (tradiční verze znaku qī –). (XHC) Příklad zmnožení znakové homografie.
- jiǎ** 戛 „potichu zaklepat“, fonogram: dole radikál gē 戈 „kopí“, nahoře fonetikum shǒu²⁹. Knižní výraz.
- zì** 齧 „krájet maso na kousky“, fonogram: vlevo dole radikál ròu 肉 „maso“, nad ním a vpravo

fonetikum zái²⁸. (Wenlin). Knižní výraz.

cái 裁 „stříhat papír nebo oblečení“, fonogram: vlevo dole radikál yī 衣 „oblečení“, nad ním a vpravo fonetikum zái²⁸. (Wenlin)

jí 戢 „skrýt“, fonogram: vpravo radikál gē 戈 „kopí“, vlevo fonetikum qì 冫. Knižní výraz.

děng 戥 „mincíř na vážení“, fonogram: vpravo radikál gē 戈 „kopí“, vlevo fonetikum xīng 星. Ve slově děngzi „mincíř na vážení“ lze užít 戥子 a také 等子.

gài 戥 „porušení ochranné známky“, fonogram: vpravo radikál gē 戈 „kopí“, vlevo fonetikum yíng 盈. Dialekt.

jiǎn 戣 „odstříhnout“ nebo také „šťěstí“, fonogram: vpravo radikál gē 戈 „kopí“, vlevo fonetikum jìn 晋. V tradiční formě znaku 戣 na místě fonetika 晉, došlo k automatickému zjednodušení. (Wenlin) XHC tradiční formu znaku neuvádí, ale jedná se o automaticky zjednodušované fonetikum, proto bych se výjimečně přiklonil k Wenlinu. Knižní výraz.

jié 截 „stříh“, fonogram: vlevo dole radikál zhuī 隹 „pták s krátkým ocasem“, nad ním a vpravo fonetikum zái²⁸. (Wenlin)

cáng 藏 „ukrýt“, fonogram: nahoře radikál cǎo 艹 „tráva“, pod ním fonetikum zāng 臧. Další výslovnost znaku je zàng ve významu „skladiště“ nebo „náboženská písmo“. Zàng je také zkratka pro Xīzàng 西藏 „Tibet“. (XHC)

jī 畿 „území v okolí hlavního města“, fonogram: vlevo dole radikál tián 田 „pole“, nad ním fonetikum jī³¹. (Wenlin)

dài 戴 „nasadit (čepici, brýle atd.)“, fonogram: vlevo dole radikál yì 異 „rozdílný“, nad ním a vpravo fonetikum zái²⁸. (Wenlin)

Radikál shū 攴 „píka“

„Adekvátní“ radikál

shū 攴 „píka“, piktogram: původně horní část 儿 zobrazovala ruku, která v ruce třímá zbraň.

Je-li součástí znaku, znamená „bít“. (Wenlin)

ōu 毆 „udeřit, mlátit (člověka)“, fonogram: vpravo radikál shū 攴 „bít“, vlevo fonetikum

ōu 区. V tradiční verzi znaku 毆 je na místě fonetika 區, došlo k automatickému zjednodušení fonetika.

mò 殛 „zemřít“, fonogram: vlevo radikál dǎi 歹 „zlý, špatný“, vpravo fonetikum shū 攴.

Původně stejný znak jako 沒 mò, radikál 氵 „voda“ byl nahrazen radikálem dǎi 歹 „zlý, špatný“. (Wenlin) V tradiční formě znaku 殛 je nepatrně upravena pouze pravá část. Knižní výraz.

huǐ 毀 „zničit“, ideogram: vpravo radikál shū 攴 „bít“, vlevo nahoře jiù 臼 „malta“,

pod ní gōng 工 „práce“, v tradiční formě znaku tǔ 土 „země“. Rozbít špinu (zemi) na prach, až vznikne malta. (Wenlin, Karlgen) Tradiční forma znaku 毀, došlo k nahrazení prvku tǔ 土 „země“.

hú 黻 „třást se strachy“, fonogram: vlevo dole radikál jiǎo 角 „roh“, nad ním fonetikum ké 壳

(varianta 殼). (Wenlin) Knižní výraz.

„Neadekvátní“ radikál

duàn 段 „část“, ideogram: vpravo radikál shū 攴 „bít“, vlevo vyobrazení dlouhého

předmětu, který byl rozdělen na čtyři části shū 攴 „bitím“. (Wenlin, Karlgen)

yīn 殷 „bohatý; horlivý“, ideogram: vpravo radikál shū 攴 „bít“, levá strana derivována

z shēn 身 „tělo“. Otočené tělo gestikuluje (mlátí kolem sebe); skupina tanečnicků pantomimy. (Wenlin, Karlgen) Také možné výslovnosti yān „tmavě červená barva“ (knížní výraz) a yīn. (XHC)

bān 般 „druh“, ideogram: vpravo radikál shū 攴 „bít“, vlevo zhōu 舟 „lod“.

Pohánět (bít) loď k distribuci, kategorie. Pro původní význam „transport“ se dnes užívá znak bān 搬, ke kterému byla přidána shǒu 手 „ruka“. (Wenlin)

gǔ 穀 „beran“, fonogram: vlevo radikál yáng 羊 „ovce“, vpravo fonetikum shū 尃 „bít“.

(www.smarthanzi.com) V tradiční formě znaku je na místě shū 尃 fonetikum gǔ 古, které lépe korespondovalo se současnou výslovností. (XHC) Knižní výraz.

dòu 醜 „alkohol“, fonogram: vpravo fonetikum shū 尃 „bít“, vlevo radikál 酉 yǒu.

(www.smarthanzi.com) Knižní výraz.

guǐ¹⁴ „koš z bambusu“, fonogram: vpravo radikál shū 尃 „bít“, vlevo nahoře fonetikum bái

白, pod ním znakový prvek 凵. Totožný výraz jako guǐ 簋. Znak guǐ¹⁴ byl užíván v textech na bronzových nádobách. (XHC)

tóu 骰 „kostky“, fonogram: vlevo radikál gǔ 骨 „kost“ vpravo fonetikum shū 尃 „bít“, . Také

v dialektu existuje výslovnost shǎizi 骰子 ve stejném významu. (XHC)

gǔ 轂 „rozbočovač u kola“, fonogram: vlevo dole radikál chē 车 „auto“, nad ním fonetikum

ké 壳 (varianta 殼). (Wenlin) Také možná výslovnost gū ve slově gūlu 轂辘 „kolo“.

V tradiční formě znaku 轂 je na místě pod fonetikem 車, došlo k automatickému

zjednodušení znaku podle kaligrafického stylu. Z tradiční formy znaku zůstal

vodorovný tah 一 mezi prvky 冫 a 車, proto levá spodní část nezáměrně vypadá stejně

jako jūn 军 „armáda“. (Wenlin)

gòu 彀 „natažený luk“, ideogram: vlevo dole radikál gōng 弓 „luk“, nad ním fonetikum ké 壳

(varianta 殼). (Wenlin) Luk natáhnutý do maxima, také se používá místo gòu 够 „stačit“. (Wenlin, Karlgen)

tóu 骰 „kostky“, fonogram: vpravo radikál shū 尃 „bít“, vlevo fonetikum gǔ 骨. Také

v dialektu existuje výslovnost shǎizi 骰子 ve stejném významu. (XHC)

diàn 殿 „palác“, ideogram: vpravo radikál shū 尃 „bít“, vlevo shī 尸 „tělo“ a pod ním gòng

共 „sdílet“. Podle Karlgena je interpretace nejasná, ale nejspíš se jedná o ideogram:

Levá strana znázorňuje muže sedícího na židli, tedy „zadek“, pravá strana bít. Místo,

kde se „dostává za vyučenou“, ve významu „síň spravedlnosti“. (Wenlin, Karlgen)

gǔ 穀 „morušovník“, fonogram: vlevo dole radikál mù 木 „strom“, nad ním fonetikum ké 壳

(varianta 殼). (Wenlin) Stejný význam jako chǔ 楮. (XHC) Knižní výraz.

gǔ 穀 „dobrý (knížní výraz); údolí“, fonogram: vlevo dole radikál hé 禾 „obilí“, nad ním

fonetikum ké 壳 (varianta 殼). (Wenlin) Knižní výraz.

kòu¹⁵ „ptáče“, fonogram: vlevo dole radikál „niǎo“ 鸟 „pták“, nad ním fonetikum ké 壳

(varianta 殼). (Wenlin) V tradiční formě znaku 鷖 je na místě radikálu 鳥, došlo k automatickému zjednodušení. Knižní výraz.

yì 毅 „síla vůle“, ideogram: vpravo radikál shū 攴 „bít“, vlevo xīn 心 „zločinec“ nad shǐ 豕 „prasetem“. Původně prvek yì 豕 znamenal „rozzuřené prase“, později přidáno shū 攴 „bít“, aby byla podtržena násilná povaha prasete. (Wenlin, Karlgén)

hú 縠 „bavlněná příze“, fonogram: vlevo dole radikál sī 糸 „hedvábí“, nad ním fonetikum ké 壳 (varianta 殼). (Wenlin) Knižní výraz.

Radikál shǐ 矢 „šíp“

„Adekvátní“ radikál

shǐ 矢 „šíp“ (Wenlin), „střela“ (Kane), piktogram: obraz šípu směřujícího vzhůru. Také ve významech „přísahat“ a „exkrement“. (Wenlin)

„Neadekvátní“ radikál

yǐ 矣 „větná partikule určující konec děje atd.“, fonogram: dole radikál shǐ 矢 „šíp“, nahoře fonetikum sī 巳. V současné čínštině nahrazena částicí le 了. (XHC) Původně 厶 derivováno z yǐ 已 „už“, později rozšířeno o šíp. (Wenlin)

zhī 知 „vědět“, ideogram: vlevo radikál shǐ 矢 „šíp“, vpravo fonetikum kǒu 口 „ústa“. Mluvit stejně trefně jako šíp zasahující svůj cíl. (Karlgen) Dříve také ve významu zhì 智 „moudrost“. (XHC)

jǔ 矩 „tesařské pravítko; pravidlo“, fonogram: vlevo radikál shǐ 矢 „šíp“, vpravo fonetikum jù 巨.

shěn 矧 „navíc“, fonogram: vlevo radikál shǐ 矢 „šíp“, vpravo fonetikum yǐn 引. Knižní výraz.

jiǎo 矫 „spravit“ nebo také „síla“, fonogram: vlevo radikál shǐ 矢 „šíp“, vpravo fonetikum qiáo 乔. Také je možná výslovnost jiáo, a to ve slově jiáoqing 矫情 „být sporný“. (XHC) V tradiční formě znaku je na místě fonetika 喬, došlo k automatickému zjednodušení fonetika.

duǎn 短 „krátký“, fonogram: vlevo radikál shǐ 矢 „šíp“, vpravo fonetikum dòu 豆. Další možná interpretace znaku: dòu 豆 původně znamenalo „obětní nádoba“. Možná se při rituálech používaly kratší šípy? (Karlgen) Kloním se k fonogramu, Karlgenova interpretace je s otazníkem.

cuó 矧 „trpaslík“, fonogram: vlevo radikál shǐ 矢 „šíp“, vpravo fonetikum zuò 坐. Dialekt.

ǎi 矮 „nízký (nevysoký)“, fonogram: vlevo radikál shǐ 矢 „šíp“, vpravo fonetikum wěi 委 „ohnutý“. Nemohl by shǐ 矢 „šíp“ také znamenat krátký? Znaky 短 矧 矮 k tomu navádějí... (Wenlin)

zhì 雉 „bažant“, fonogram: vlevo fonetikum shǐ 矢 „šíp“, vpravo radikál zhuī 隹 „pták s krátkým ocasem“. (www.smarthanzi.net)

yuē 獲 „míra“, fonogram: vlevo radikál shǐ 矢 „šíp“, vpravo fonetikum huò 獲. Knižní výraz.

Radikál máo 矛 „kopí“

„Adekvátní“ radikál

máo 矛 „kopí“ (Kane), „oštěp“ (Wenlin), piktogram.

jīn 矜 „škoda“, fonogram: vlevo radikál máo 矛 „kopí“, vpravo fonetikum jīn 今.

Také existuje ve výslovnosti guān 矜 „trápení“ (knížní výraz) a qīn 矜 „rukojeť kopí“ (knížní výraz). (XHC)

yù 裔 „prorazit; vhodný“, ideogram: Nahoře radikál máo 矛 „kopí“, dole 内 „uvnitř“ 口 „díry“. Původní význam prorazit, později nový význam „vhodný“. (Wenlin, Karlgén) Knižní výraz.

„Neadekvátní“ radikál

róu 柔 „měkký“, ideogram: nahoře radikál máo 矛 „kopí“, dole mù 木 „strom“. Ohebné dřevo 木 vhodné k výrobě 矛 „kopí“. (Wenlin, Karlgén)

shuò 稍 „delší kopí“, fonogram: vlevo radikál máo 矛 „kopí“, vpravo fonetikum xiào 肖.

Totožný význam jako shuò 槩. (XHC) Oba knížní výrazy.

máo 蝮 „destruktivní hmyz, který se živí mladými kořeny stromů“ (XHC), fonogram: nahoře fonetikum máo 矛, dole zdvojený radikál chóng 虫 „hmyz“. (Wenlin) Lze také užít ve významu máozéi 蝮賊 „sociální hmyz, příživník; člověk, který škodí lidu a státu“. (XHC)

Analýzy radikálů

Analýza etymologická

Každý ze znaků v korpusu jsem zařadil do kategorie piktogramu, ideogramu nebo fonogramu. Na znaky z kategorie symbolů jsem při sestavování korpusu nenarazil.

Tabulka č. 1: Etymologická analýza

	Fonogramy	Ideogramy	Piktogramy	Celkem
Radikál 尸	32	10	1	43
Radikál 歹	24	2	1	27
Radikál 犴	101	17	0	118
Radikál 弋	7	1	1	9
Radikál 弓	21	5	1	27
Radikál 戈	28	8	4	40
Radikál 攴	13	7	1	21
Radikál 矢	9	1	1	11
Radikál 矛	3	2	1	6
Celkem	238	53	11	302

Z tabulky vyplývá, že největší počet analyzovaných znaků spadá do kategorie fonogramů, konkrétně 78,8%. Následuje kategorie ideogramů se 17,5% a na posledním místě se nachází znaky z kategorie piktogramů, kterých je pouze 3,6%. Zajímavé je, že přestože kategorie znaků s radikálem 犴 „mrtvola“ obsahuje nejvíc znaků, nenachází se v ní žádný piktogram. Tento radikál patří mezi 1/6 z celkového počtu radikálů, které se již nevyskytují jako samostatné znaky (a často spadají právě do kategorie piktogramů). (Vochala, 1989: 39) Zbylé nanalyzované radikály se jako samostatné znaky vyskytují a tvoří většinu piktogramů ze sestaveného korpusu.

Sémantická analýza

V této analýze budu zkoumat, kolik radikálů zařazuje znaky významově do své kategorie. Percentuelně zjistím, kolik radikálů je tzv. „adekvátních“. (Vochala, 1989: 45) Ve sporných případech bude pro určení zásadní **negativní význam znaku**, který spojuje analyzované znaky v mé práci. V případě, kdy bude znak zařazený pod radikál, který je ve znaku ve funkci fonetika (např. fonogram **gǔ** 穀 „beran“ s. 46), bude pro mě zásadní význam radikálu, pod který je znak zařazený v XHC.

Tabulka č. 2: Sémantická analýza

	„Adekvátní“	Znaků celkem	Podíl v %
Radikál 尸	3	43	6,9
Radikál 歹	24	27	89
Radikál 疒	118	118	100
Radikál 弋	2	9	22,2
Radikál 弓	17	27	63
Radikál 戈	13	40	32,5
Radikál 攴	5	21	23,8
Radikál 矢	1	11	9,1
Radikál 矛	3	6	50
Celkem	203	302	61,6

Analýza ukazuje, že z celkového počtu znaků v korpusu obsahuje 61,6% „adekvátní“ radikál. Nelze však obecně říct, že všechny znaky v práci s „adekvátním“ radikálem mají negativní význam – např. znaky u řazené pod radikál 弓 „luk“ mají spojitost s tvarem či funkcí luku, jako např. **hú** 弧 „oblouk; křivka“ atd.

Jako zcela determinující se ukazuje radikál 疒 „nemoc“, u kterého je 100% znaků řazených v XHC pod tento radikál významově spojených s nějakým druhem onemocnění či postižení. Jako jediná výjimka by mohl být vnímán fonogram **qú** 羸 „štlhlý, chudý, hubený“, já jej ale řadím do podobné kategorie znaků s negativními konotacemi jako ideogram **shòu** 瘦 „hubený“ a fonogram **jí** 瘠 „slabý, hubený“ (viz korpus).

Na druhou stranu nepříliš „adekvátní“ se jeví radikál 尸 „mrtvola“, který sémanticky odpovídá pouze ve třech případech, a to jeden z nich je piktoqram samotného radikálu. Ostatní významy znaků zařazených pod tímto radikálem jsou posunuty a odpovídají spíš částem těla a tělesným funkcím, pohlavním orgánům a vyměšování.

Otázkou je, jestli by nemohl být radikál 矢 „šíp“ spojen s významem „krátký“, protože znaky duǎn 短 „krátký“, cuó 矧 „trpaslík“ a ǎi 矮 „nízký“ by k tomu mohly navádět.

Grafická analýza

V grafické analýze budu zkoumat, jestli se pozice radikálu ve znacích mění nebo jestli je jejich pozice fixní. Radikály budu podle tohoto kritéria dělit do skupin. (Vochala, 1989:40)

Radikál 尸 „mrtvola“ se v 90% nachází na horní straně znaku, ve zbylých znacích se vyskytuje dvakrát uprostřed a dvakrát na levé straně znaku.

Radikál 歹 „zlý, špatný“ se v 89% nachází na levé straně znaku, ve zbylé části znaků jednou na pozici spodní a dvakrát uprostřed.

Radikál 疒 „nemoc“ se nachází ve všech případech na levé straně znaku.

Radikál 弋 „oštěp“ se nachází na pravé straně znaku, pouze jednou zaujímá pozici na horní straně znaku.

Radikál 弓 „luk“ se v 82,5% nachází na levé straně znaku, ve třech znacích na dolní pozici.

Radikál 戈 „kopí“ se nachází v 90% na pravé straně znaku, ve zbylých znacích zaujímá pozici jednou nahoře, jednou dole a jednou vlevo.

Radikál 攴 „píka“ se nachází pokaždé na pravé straně znaku.

Radikál 矢 „šíp“ se nachází na levé straně znaku, pouze jednou zaujímá pozici dole.

Radikál 矛 „kopí“ se nachází buď na horní nebo na levé straně znaku.

Mezi radikály s fixní pozicí ve znaku patří pouze radikály 疒 „nemoc“ a 攴 „píka“. U ostatních radikálů se jejich pozice ve znacích liší, mezi radikály se dvěma možnými pozicemi ve znaku patří radikály 弋 „oštěp“, 弓 „luk“ a 矛 „kopí“. Zbylé radikály se ve znacích nachází ve třech a více pozicích.

I přesto, že některé z radikálů svou pozici ve znaku mění, lze u většiny z nich

vysledovat „oblíbenou“ pozici, ve které se nacházejí nejčastěji. Jejich umístění v jiné části znaku než „oblíbené“ lze ve většině případů označit za okrajové.

Při vypracovávání grafické analýzy jsem se setkal s problémem umístění radikálů 尸 „mrtvola“ a 疒 „nemoc“. Váhal jsem v obou případech mezi umístěním na horní či levé straně znaku. Východiskem mi byla Učebnice čínských znaků, kde je radikál 尸 umístěn na horní straně znaku (Kučera, 2005: 47) a radikál 疒 na levé straně znaku (Kučera, 2005: 82).

Fonetická analýza

Ve fonetické analýze se budu zabývat mírou adekvátnosti fonetik v různých kombinacích iniciály, finály a tónu. Výsledky analýzy mi ukážou, na kolik procent jsou fonetika u znaků z korpusu „adekvátní“. (Vochala, 1989: 45) Zkoumat budu pouze skupinu fonogramů, které se skládají z radikálu a fonetika. (Kučera, 2005: 15)

Tabulka č. 3: Počet fonogramů u jednotlivých radikálů

	Fonogramy	Znaků celkem	Podíl fonogramů
Radikál 尸	32	43	74,4%
Radikál 疒	24	27	88,9%
Radikál 疒	101	118	85,6%
Radikál 弋	7	9	77,8%
Radikál 弓	21	27	77,8%
Radikál 戈	28	40	70%
Radikál 攴	13	21	62%
Radikál 矢	9	11	81,8%
Radikál 矛	3	6	50%
Celkem	238	302	78,8%

Fonetická analýza č. 1

Seznam zkratk používaných v této analýze pro kombinace kategorií:

IFT – shoda v iniciále, finále i tónu

IF – shoda v iniciále a finále

IT – shoda v iniciále a tónu

FT – shoda ve finále a tónu

I – shoda iniciál

F – shoda finál

T – shoda tónu

0 – odlišná iniciála, finála i tón

Počet – počet fonogramů spadajících do této kategorie u daného radikálu

Podíl % – procentuální podíl z celkového počtu fonogramů u daného radikálu

Tabulka č. 4: Fonetická analýza radikálu 尸

	IFT	IF	IT	FT	I	F	T	0
Počet	4	2	1	5	1	6	4	9
Podíl %	12,5	6,3	3,1	15,6	3,1	18,6	12,5	28,1

Tabulka č. 5: Fonetická analýza radikálu 歹

	IFT	IF	IT	FT	I	F	T	0
Počet	7	5	0	3	1	2	1	5
Podíl %	29,1	20,8	0	12,5	4,2	8,4	4,2	20,8

Tabulka č. 6: Fonetická analýza radikálu 𠂇

	IFT	IF	IT	FT	I	F	T	0
Počet	40	21	2	4	3	11	5	15
Podíl %	39,6	20,8	2	4	3	10,9	5	14,9

Tabulka č. 7: Fonetická analýza radikálu 𠂈

	IFT	IF	IT	FT	I	F	T	0
Počet	3	0	0	0	0	0	1	3
Podíl %	42,3	0	0	0	0	0	14,3	42,3

Tabulka č. 8: Fonetická analýza radikálu 弓

	IFT	IF	IT	FT	I	F	T	0
Počet	3	4	2	0	2	3	2	5
Podíl %	14,3	19	7,1	0	7,1	14,3	7,1	23,8

Tabulka č. 9: Fonetická analýza radikálu 戈

	IFT	IF	IT	FT	I	F	T	0
Počet	1	5	0	1	4	4	4	9
Podíl %	3,6	17,9	0	3,6	14,3	14,3	14,3	32,1

Tabulka č. 10: Fonetická analýza radikálu 攴

	IFT	IF	IT	FT	I	F	T	0
Počet	1	0	0	0	1	2	2	7
Podíl %	7,7	0	0	0	7,7	15,4	15,4	58,3

Tabulka č. 11: Fonetická analýza radikálu 攵

	IFT	IF	IT	FT	I	F	T	0
Počet	0	1	0	0	2	3	2	1
Podíl %	0	11,1	0	0	22,2	33,3	22,2	11,1

Tabulka č. 12: Fonetická analýza radikálu 彳

	IFT	IF	IT	FT	I	F	T	0
Počet	2	0	0	0	0	0	1	0
Podíl %	66,6	0	0	0	0	0	33,3	0

Tabulka č. 13: Součet výsledků u jednotlivých radikálů

	IFT	IF	IT	FT	I	F	T	0
Počet	61	38	5	13	14	31	22	54
Podíl %	25,6	16	2,1	5,5	5,9	13	9,2	22,7

Výsledky se u jednotlivých skupin fonogramů značně liší, po zkompletování výsledků lze

vysledovat, že nejčastěji (25,6%) dochází ke shodě fonetika s výslovností fonogramu ve všech kategoriích (iniciály, finále a tónu). Následuje skupina (22,7%), kdy se fonetikum neshoduje s výslovností fonogramu ani v jedné kategorii. Do nejméně frekventované skupiny (2,1%) patří shoda fonetika v kategorii iniciály a tónu.

Po součtu údajů ze všech radikálových skupin fonogramů jsem narazil na několik výkyvů. V tabulce č. 10 (fonetická analýza radikálu 攴) se fonetikum neshoduje s 58,3% fonogramů ani v jedné kategorii, naopak shoda iniciály, finále a tónu je pouze v 7,7% případů. Podobný jev lze vysledovat také v tabulce č. 9 (fonetická analýza radikálu 攴), kdy se největší část fonetik (32,1%) neshoduje ani v jedné kategorii. V kategorii shody iniciály, finále a tónu se shoduje pouze 3,6% fonogramů.

Největší počet znaků je analyzován v tabulce č. 6 (fonetická analýza radikálu 疒), celkem 101 fonogramů. Zde je podíl fonetik shodujících se v iniciále, finále i tónu 39,6. Naopak s nulovou shodou je pouze 14,9%. Fonetika v této skupině znaků se v porovnání s ostatními skupinami chovají poměrně „adekvátně“.

Fonetická analýza č. 2

V druhé části fonetické analýzy se pokusím zjistit, ve které kategorii iniciály, finále a tónu fonetikum nejčastěji odpovídá výslovnosti fonogramu.

Tabulka č. 14: Shoda v celkovém počtu iniciál, finál a tónů

	Iniciála	Finála	Tón	Fonogramy
Radikál 尸	11	18	12	32
Radikál 歹	13	17	11	24
Radikál 疒	69	77	47	101
Radikál 弋	3	3	4	7
Radikál 弓	11	11	3	21
Radikál 戈	11	12	5	30
Radikál 攴	1	2	4	13
Radikál 攴	3	4	2	9
Radikál 矛	2	2	2	3
Celkem	124	146	90	238

Z tabulky č. 14 vyplývá, že největší podíl shody fonetika s výslovností fonogramu je u finál, konkrétně v 61,3% případů. V 52,1% se fonetikum shoduje s iniciálou. Nejméně často se fonetikum shoduje s tónem fonogramu, a to ve 37,8% případů.

Podíl zjednodušovaných znaků

Tabulka číslo 15: Podíl zjednodušovaných znaků

	Zjednodušené znaky	Znaků celkem	Podíl zjednodušených
Radikál 尸	13	43	30,2%
Radikál 歹	9	27	33,3%
Radikál 疒	25	118	21,2%
Radikál 弋	2	9	22,2%
Radikál 弓	9	27	33,3%
Radikál 戈	12	40	30%
Radikál 攴	6	21	28,6%
Radikál 矢	1	11	9,1%
Radikál 矛	0	6	0%
Celkem	77	302	25,5%

Z celkového počtu 302 analyzovaných znaků došlo během reforem ve 20. stol. u 77 z nich ke zjednodušení. Lze konstatovat, že u znaků s negativním radikálem došlo ke zjednodušení u každého čtvrtého znaku. U znaků s radikálem 矛 „kopí“ nedošlo ke žádnému zjednodušení, u znaků s radikálem 矢 „šíp“ došlo ke zjednodušení jednoho znaku. Další skupiny znaků se pohybují mezi 20 a 30%.

Závěr

Hlavní část mé bakalářské práce spočívala v sestavení korpusu znaků s negativními radikály. Radikály spojené s nemocí a smrtí jsem doplnil radikály zbraní, které s poškozováním v synchronním chápání jazyka úzce souvisí. V korpusu jsou znaky řazené po skupinách – v první skupině jsou negativní radikály 尸 „mrtvola“, 歹 „zlý, špatný“ a 疒 „nemoc“. Do druhé skupiny jsem zařadil radikály 弋 „oštěp“, 弓 „luk“, 戈 „kopí“, 殳 „píka“, 矢 „šíp“ a 矛 „kopí“.

U jednotlivých znaků jsem kromě českého ekvivalentu uvedl jejich zařazení do etymologické kategorie, rozložil je na jednotlivé grafické prvky a doplnil k nim další informace – tradiční formu znaku, náležitost ke knižním výrazům nebo dialektu a další. Všude, kde by mohla být kategorizace, překlad do češtiny nebo některá z dalších informací o znaku sporná, jsem doplnil i zdroj, ze kterého jsem čerpal.

U pár znaků z korpusu jsem ve zdrojích vyhledal etymologické zařazení k fonogramům, ale dle mého názoru by se mohlo jednat i o ideogramy, jako např. znaky 瘡 „chromý“ nebo 殞 „smrt, zemřít hladem“. Mezi znaky se mi podařilo identifikovat příklady lexikologické aliterace a rýmu, konkrétně ve slovech 瘰癧 „krtice“ a 蓓⁹蓓¹⁰ „spalničky“. U některých zjednodušených znaků jsem narazil na příklady zmnožení znakové homonymie a homografie, např. u znaku 戮 „zavraždit“ a znaku 瘻 „fistula“. Také se mi podařilo identifikovat zkřížení znakové homonymie a homografie u znaku 尽 „pokud možno“. (všechny příklady viz. Korpus) Zjednodušené znaky jsem se pokusil zařadit podle různých způsobů zjednodušení, jak jsou uvedené v teoretickém úvodu práce.

Teoretická část práce vysvětluje pojmy, se kterými jsem pracoval v korpusu a analýze. Větší pozornost byla věnována znakovým reformám ve 20. stol. Uvedeny byly etymologické kategorie znaků a problematika radikálu a fonetika (problematiku označení determinativem jsem zmínil pouze v krátké poznámce a pracoval s pojmem „adekvátnosti“). Ve zkratce jsem nastínil zařazení knižních výrazů a pro zajímavost přidal informace z knihy Říše čínských znaků.

V analytické části jsem při vypracování analýz čerpal ze sestaveného korpusu. V etymologické analýze jsem potvrdil obecně platný fakt, že největší část znaků spadá

do kategorie fonogramů – celkem 78,8%. Následuje kategorie ideogramů se 17,5% nejméně znaků patří mezi piktogramy, kterých je pouze 3,6%.

V sémantické analýze jsem užíval Vochalova pojmu „adekvátnosti“ a zkoumal, jaký je poměr „adekvátních“ radikálů. Z celkového počtu znaků mi vyšlo 61,6% s „adekvátním“ radikálem. Jako zcela determinující a tedy i adekvátní se ukázal radikál 𐄂 „nemoc“, u kterého dosáhla „adekvátnost“ 100%. K podobného výsledku ve své práci došla i kolegyně Cimbálníková (Cimbálníková, 2012: 46), v jejím výzkumu ovlivňuje radikál význam znaků v 69% případů. Při zkoumání manuálních radikálů kolegyně Michalíková zjistila, že radikál ovlivňuje význam o něco méně než 50% znaků (Michalíková, 2011: 49). Ze sumarizace našich výzkumů vyplývá, že námi zkoumané radikály jsou „adekvátní“ přibližně v 60% případů.

Grafická analýza zkoumala, kolik radikálů zabírá ve znacích fixní pozici a které radikály zaujímají pozice různé. Potvrdilo se, že pokud radikály nemají pozici ve znaku fixní, mají minimálně svou „oblíbenou“ pozici.

Nejvíce prostoru jsem věnoval analýze fonetické, jelikož fonogramy tvoří největší podíl z korpusu znaků. Ve fonetické analýze č. 1 jsem zkoumal jednotlivé kategorie shod výslovnosti fonogramu s jejich fonetikem. Ve fonetické analýze č. 2 jsem zesumarizoval počty shod všech fonogramů s jejich fonetiky ve třech kategoriích zvlášť, shody v iniciále, finále a tónu. Jako nejvíce determinující se ukázalo fonetikum pro finálu fonogramu (61,3% případů shody), nejméně pro tón (37,8%).

Resumé

From the boundless realm of Chinese characters were chosen the negative radicals completed by weapon's radical for this work. After the short theoretical introduction follows the main part of the thesis, the corpus of 302 characters arranged according to *Xiandai Hanyu Cidian*. Each of the the characters in the corpus is etymologically categorized, translated into Czech and diffracted to the basic components. In the last part of the thesis the characters are analyzed from different aspects – phonological aspect, graphical aspect, ethymological aspect etc. The results are ordered in clear charts.

Seznam použité literatury

Kane, Daniel: *Knížka o čínštině*. Desert Rose, 2009

Kučera, Ondřej: *Učebnice čínských znaků 1*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2005.

Lindqvist, Cecilia: *Říše čínských znaků*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2010.

Švarný, Oldřich: 'Vývoj a možnosti znakového písma' In *Kulturní tradice Dálného východu*. Praha: Odeon, 1980. 139-182.

Vochala, Jaromír: *Úvod do čínského, japonského a korejského písma 1, vznik a vývoj*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1989.

Zádrapa, Lukáš; Pejčochová Michaela: *Čínské písmo*. Praha: Academia, 2009.

Cimbálníková, Nina: *Radikál škeble a oko*. Olomouc 2012. Bakalářská práce. (Bc.).

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI. Filozofická fakulta.

Michalíková, Zuzana: *Manuální radikály v čínském znakovém písmu*. Olomouc, 2011.

Bakalářská práce (Bc.). UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI. Filozofická fakulta.

Slovníky

Lü, Shuxiang: *Xiandai hanyu cidian*. Beijing: Shangwu yingshuguan, 2002.

Vochala, Jaromír: *Čínsko – český česko-čínský slovník*. Voznice: Leda, 2003.

Wenlin Institute, Inc. 文林 *Wenlin Software of Learning Chinese*, Version 3.0.

Internetové zdroje

www.smarthanzi.com

www.zhongwen.com

www.mbdg.com

Příloha: seznam znaků

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Etymologická analýza.....	51
Tabulka č. 2: Sémantická analýza.....	52
Tabulka č. 3: Počet fonogramů u jednotlivých radikálů.....	54
Tabulka č. 4: Fonetická analýza radikálu 尸.....	55
Tabulka č. 5: Fonetická analýza radikálu 歹.....	55
Tabulka č. 6: Fonetická analýza radikálu 疒.....	55
Tabulka č. 7: Fonetická analýza radikálu 弋.....	55
Tabulka č. 8: Fonetická analýza radikálu 弓.....	56
Tabulka č. 9: Fonetická analýza radikálu 戈.....	56
Tabulka č. 10: Fonetická analýza radikálu 攴.....	56
Tabulka č. 11: Fonetická analýza radikálu 攴.....	56
Tabulka č. 12: Fonetická analýza radikálu 矛.....	56
Tabulka č. 13: Součet výsledků u jednotlivých radikálů.....	56
Tabulka č. 14: Shoda v celkovém počtu iniciál, finál a tónů.....	57
Tabulka číslo 15: Podíl zjednodušených znaků.....	58